

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 - Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
županijskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Contr. Corr. Post. No 11-3118
IZKUPNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje
Italije in ločenostima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

I successi dei velivoli dell'Asse

Pattuglie nemiche disperse in Cirenaica con perdite Gravi perdite nemiche: 14 velivoli nemici abbattuti -

Il Quartiere Generale delle Forze Armate, comunica in data di 23 maggio 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 722:

Pattuglie nemiche in ricognizione verso nostre posizioni avanzate a sud-est di Tmimi sono state disperse subendo perdite.

Una formazione aerea tedesca scontrata nel cielo di Martuba con numerosi «Curtiss» riportava una brillante vittoria abbattendone dieci; altro apparecchio ven-

va distrutto da un nostro cacciatore a Bengasi dove un incursione causava qualche danno.

Gli aerodromi di Malta sono stati attaccati in più riprese da unità dell'Asse, nonostante la vivace reazione contraria. La caccia inglese intervenuta era prontamente affrontata dai nostri aviatori e perdeva quattro aeroplani: uno abbattuto dal bombardieri e tre dai cacciatori di scorta. Tutti i nostri velivoli rientravano alle basi.

Uspehi osnega letalstva

Hude sovražnikove izgube: 14 letal sestreljenih - Sovražne patrle v Cirenaiki razpršene

Glavni stan Italijanskih oboroženih sil je objavil 23. maja naslednje 722. vojno poročilo:

Sovražne izvidniške patrle, ki so prodrle do naših prednjih postojank južno-vzhodno od Tmimija, so bile razpršene z izgubami.

Nemška letalska skupina, ki se je v zraku nad Martuba spopadla s številnimi letali tipa Curtiss, je izvojevala sijajno zmago. Sestrelila je 10 letal, nadaljnje letalo pa je

uničilo naše lovsko letalo nad Bengazijem, kjer je sovražni letalski napad povzročil nekaj škode.

Letalske enote osi so večkrat po vrsti napadle letališča na Malti nazivlje živahne protiletalske ognje. Angleške lovce, ki so posegli v borbo, so takoj napadli naši letalci in jim sestrelili štiri letala. Ena so sestrelili bombniki, tri pa lovski letala v spremstvu. Vsa naša letala so se vrnila na oporišča.

K potopitvi oklopnice »Maryland«

Berlin, 23. maja. s. Prve strani današnjih listov so skoraj v celoti posvečene triumfalnemu uspehu italijanskega podmorniškega orožja na južnem Atlantiku. Pod ogromnimi naslovi in z velikimi poudarki objavlja nemško časopisje izredno poročilo: italijanski Oboroženih sil ob enem s fotografijo velike severnoameriške boje ladje razreda »Maryland« ki je bila potopljena po podmornici »Barbarigo«.

V komentarjih te sijajne akcije italijanskega vojnega brodogradnje prikazujejo nemški listi najprej značilne podrobnosti o podmornici »Barbarigo«, ki je uničila eno izmed največjih severnoameriških vojniškin. Nato podajajo prikaz osebnosti korvetnega kapetana Enza Grossija, poveljčjo z najprisrčnejšimi izrazi simpatij njegov neuklonljivi pogum in izredno spretnost. Ogromno navdušenje in veselje, ki ga je ta vest povzročila v nemškem prebivalstvu, tolmačijo nemški listi kot izraz popolne vojne povezanosti obeh narodov.

List »Börsenzeitung«, ki tolmači mnenje nemških vojaških krogov, s ponosom uga-

tavlja učinkovito sodelovanje italijanskega in nemškega vojnega brodogradnje na vseh morjih sveta. Prav na dan tretje obletnice podpisa trojnega pakta, piše list, sta dve izredni vojni poročili, nemško o potopitvi 23 sovražnih trgovskih ladij ob ameriški obali in italijansko o potopitvi močnega ameriškega vojnega ladja, se bolj poudarili ofenzivno silo narodov osi, združeni v nerazdeljiv blok sredstev in duha. Ako se k temu doda nedavno objavljena bilanca o pomorski bitki na Koralnem morju, ki so jo dobili Japonci, ne more nihče na svetu več zanikati močnejše vojne sile, ki jo predstavljajo države trojnega pakta ne le propagandno, temveč dejansko. Strateško politični trikot Rim-Berlin-Tokio se je od prvega dne izbruhla konflikta na Pacifiku izkazal tako učinkovit in tako na višini nalog, da so danes oborožene sile trojnega pakta v stanju, da diktirajo sovražni vojni pogoj tudi na morju. Pobuda je namreč popolnoma v rokah osi in Japonske na vseh oceanih.

Povečana japonska ofenzivnost na Kitajskem

Japonske čete prodirajo na vseh frontah

Sanghaj, 23. maja. Medtem ko glavna japonska kolona, ki je začela svoj pohod iz Birme, nadaljuje svoje prodiranje v pokrajino Junan po stari karavanski poti, ki vodi iz Lašija, poslednje velike postaje na birmanski cesti, v Čungking, so tri druge japonske kolone, ki so prišle iz Taja preko vzhodne Birme in iz Fracoske Indokine izvršile močan osredotočen napad proti Kingtungu, ki leži kakih 800 km v zračni črti od Čungkinga. Mesto Kingtung je že zasedeno in se bitka nadaljuje z vso srditostjo v okolici.

Včerajšnje kitajsko uradno vojno poročilo priznava na drugi strani, da se čete maršala Čangkajske še nadalje umikajo na skrajnem severnem področju in sicer v smeri proti točki, kjer se sekajo meje Indije, Birme in Kitajske, medtem ko japonske čete še nadalje prodirajo vzdolž ceste Lašio-Čungking in so pri tem svojem napredovanju zasedle važno strateško točko. Kitajsko vojno poročilo priznava nadalje, da prodirajo Japonci tudi v Čekiang, kjer so sedaj samo še 80 km oddaljeni od glavnega mesta te pokrajine. Poročilo pravi, da se je nenadoma pojavilo večje število japonskih ladij, natovorjenih s četami in v spremstvu vojnih enot, v petek dopoldne ob izlizu reke Min pred krajem Fornosa. V zaščiti ognja z vojnih ladij so se japonski oddelki izkrcali na severni obali reke, severno od kraja Fudai, kjer se sedaj razvijajo boji. To japonsko izkrcanje, ki pomeni otvoritev novega bojišča v vzhodni Kitajski, najbolj zgornjo potrjuje osebnost in raznovrstnost operacij japonskega vrhovnega poveljstva proti Kitajski maršala Čangkajske.

Japonsko letalstvo je srdito bombardiralo več kitajskih strateških središč. Tako so japonski bombniki bombardirali med drugim sovražne prometne postojanke in središče v Jušianu in Kvangšinu, razen tega pa tudi železniško progo v pokrajini Čekiang.

Po vestih iz dobro obveščenega vira so oblasti v Čungkingu izvršile številne aretacije neposlušnih elementov, ki se upirajo ukazom maršala Čangkajske. Oblasti v Čungkingu skrbijo razen zelo slabih posledic zaveznitva z Anglosasi še povečana japonska letalska aktivnost. Zlasti se Kitajci boje, da bodo Japonci sedaj z obnovljeno arditostjo začeli bombardirati sam Čungking, ker so vremenske okoliščine za to odlične. (»Corriere della Sera«.)

Evakuacija Čungkinga

Tokio, 23. maja. d. Po informacijah ki so prispale preko Sanghaja, so kitajske oblasti v Čungkingu pozvale vse civilno prebivalstvo, naj v čim krajšem roku zapusti Čungking. Odlok se utemeljuje z nevarnostjo velikih japonskih letalskih napadov, ki jih je treba pričakovati, ker se bliža letna sezona, ki je po svojih vremenskih okoliščinah zelo ugodna za letalske operacije velikega obsega. Odlok dolega, da bodo v Čungkingu preko poletja lahko ostale samo tiste osebe, ki so kakorkoli direktno ali indirektno vezane po nu-

nihi poslih na bivanje v mestu, odnosno osebe, ki so v vladni službi. Tem osebam bodo izdane posebne dovolilnice za nadaljnje bivanje v Čungkingu.

Japonci na polotoku Palabanu

Tokio, 23. maja. (Domei.) S pristojne japonske vojaške strani je bilo včeraj objavljeno, da so se enice japonskih mornariških čet 27. maja izkrcale na otoku Palabanu, ki leži med Filipini in severno konico otoka Bornea. Na otoku je mnogo ležišč manganove rude, ki je nujno potrebna za vojno industrijo. Japonske čete so že zasedle na otoku radijsko postajo in razne druge vojaško važne objekte in naprave. Japonski državljani 102 po številu, ki so bili na otoku aretirani od početka vojske na Daljnem vzhodu, so bili osvobodjeni.

Kočljiv položaj Čangkajskove Kitajske in Avstralije

Tokio, 23. maja. (Domei.) Na včerajšnji tiskovni konferenci se je službeni zastopnik japonskega informacijskega urada Tomokazu Hori dotaknil tudi raznih poročil in radijskih vesti iz Čungkinga ter iz Avstralije, iz katerih se jasno razvidi kočljiv položaj, v katerega sta zašli ti dve pozive Sovjetske zveze, klic generala Waglasila, da je krivda za sedanji težavni položaj Avstralije in Čangkajskove Kitajske edina na strani teh dveh dežel. Naglasil je, da je pač zelo značilno za nesposobnost Velike Britanije in Zedinjenih držav pomagati tanga dvema zaveznicema, kako se glase washingtonski odgovori na zahtevo Avstralije in Čungkinga po pomoči. Vse, kar je Washington našel za odgovor na poziv Avstralije in Čungkinga, je izjava, da so se ameriške čete izkrcale v Severni Irski. Podpredsednik britanske vlade Attlee pa je v tolažbo zapuščenima azijskima zaveznicema v angleški spodnji zbornici samo povedal, da vsekakor ni mogoče poslati zadostnih sil na vsako posamezno ozemlje na Daljnem vzhodu in da bi bilo nespametno zbrati vse britanske sile na enem samem področju. Hori je pripomnil: Na pozive Sovjetske zveze, klic generala Vaglasila za pomoč Indiji s takojšnjo pošiljavo letal in prošenje Avstralije, sta Roosevelt in Churchill lahko objubil edino le, »da se bodo našla pota in sredstva«, nista pa mogla povedati svojim zaveznikom v stiski, kdaj in odkod se jim bo ponudila kakšna pomoč.

Desetletnica Mandžukua

Tokio, 23. maja. s. V navzočnosti najvišjih državnih osebnosti, italijanskega in nemškega poslanika, množice najmanj 65 tisoč oseb in ob prisotnosti vladarja je bila v Hsingkingu velika proslava 10. obletnice ustanovitve Mandžukua.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Nemška protiofenziva pri Harkovu

Prodor za hrbet najmočnejše sovjetske skupine - 452 letal sestreljenih v enem tednu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. maja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo naslednje poročilo:

Na področju pri Harkovu se je 12. maja pričeli sovjetski veliki napad, pri katerem je sodelovalo 20 strelskih divizij, 3 konjeniške divizije in 15 brigadnih oklopnih voz, popolnoma zrušil s najhujšimi izgubami ljudi in vojnih potrebščin sovražnika. Nemški protinapad, ki se je pričel 17. maja, je prodril za hrbet najmočnejše napadalne skupine sovražnika in presegal njeno oskrbovalno črto. V zadnjih dveh dneh so nemške, rumunske in madžarske čete, ki jih podpirajo močne sile letalstva, prešle na vsej fronti dosežanje obrambne bitke in koncentriran protinapad.

Na področju južnovzhodno od Ilimskega jezera je sovražnik nadaljeval svoje trdovratne napade brez vsakega uspeha in s hudimi izgubami. Močni naši oddelki bojnih in lovskih letal so pri tem prizadeli so-

vražniku na bojiščih in v sledujo hudo škodo.

Od svojih zvez odrezana skupina sovjetskih sil je bila v večdnevni bojih uničena. Na Laponskem potekajo krajevni napadi nemških in finskih čet uspešno.

V času od 14. do 21. maja je sovjetsko letalstvo izgubilo 452 letal. Izmed teh jih je bilo sestreljenih 342 v splošni in v zraku, 65 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, 26 pa oddelki vojske. Ostanek je bil uničen na tleh. V istem času smo izgubili na vzhodni fronti 45 lastnih letal.

6. protiletalski polk je 22. maja sestrelil na vzhodnem bojišču 200 letal.

V vzhodni Afriki je bil sunek angleških izvidniških sil odbit. Nemški lovci so sestrelili v spopadih v zraku 10 sovražnikovih letal.

Posamezna angleška letala so priletela v pretekli noči nad Nemški zaliv in nad severno-nemško obalno področje, ne da bi metala bombe.

Prehod iz obrambe v ofenzivo

Berlin, 23. maja. Včerajšnje nemško vojno poročilo je zgornjo potrdilo, kar so na pristojnem vojaškem mestu izjavili pred 24 urami. Nemške in zavezniške čete so na bojišču odločno prevzele pobudo in to, kar se je prve dni označevalo kot obrambna bitka, se je spreminjalo v ofenzivno bitko uničenja. Iz razumljivih razlogov kažejo na pristojnih mestih najstrožjo rezerviranost glede razvoja ogromnih operacij v južnem odseku, ki pa, kakor izjavljajo, ne bo dolgo trajala.

Medtem je mogoče na osnovi dejstev, ki jih poročajo nekateri vojni poročevalci, postaviti naslednje ugotovitve:

1. Višek sovjetske ofenzive je že prekorščal in ni nobenega elementa, ki bi dopuščal misel na možnost obnove ofenzive.

2. Tu in tam se še obnavljajo množestveni napadi, toda ti napadi zasledujejo izključno obrambne cilje.

3. Timoško se nadalje meče v borbo nove rezerve, ki pa ne služijo za to, da bi se v sovražni razvrstitvi naprave vrzeli, temveč samo zato, da se izpolnijo vrzeli v lastnih vrstah, nastale zaradi smrtonosnega ognja Nemcev in Italijanov.

4. Medtem ko se na področju Harkova sovjetsko poveljništvo še lahko predaja utvari, da ima vsaj na videz pobudo, se na onem področju, na katerem so nemške oborožene sile prešle odločno v protinapad, ne morejo slepiti, da imajo še svobodo manevriranja, ki jih mogoče nemške kolone stalno preganjajo.

5. Na nekaterih mestih so rdeči že povsem imobilizirani in na milost in nemilost prepuščeni pobudi napadalca.

6. Pogled na zemljevid dovoljuje natančno ugotovitev ali vsaj predstavo važnosti in pomena nevarne protiofenzive osi, ki jo že nekaj dni kot tako označuje londonska oficiozna agencija »Exchange Telegraph«. To pa dopušča tudi pravilno vrednotenje doprinosa italijanskih divizij v tem izredno važnem odseku bojišča.

7. Timoško plačuje sedaj svojo veliko zmoto, da se je vrget v napad, žrtvujoč zaman del svojih oboroženih sil, ki bi mu bile lahko sicer služile z večjim upanjem v uspeh za obrambo proti velikemu po Hitlerju napovedanemu napadu.

Ne smemo se čuditi, ako skuša sprčo tega sotrudnika nekega londonskega lista dati maršalu Timoškemu zlate nasvete,

medtem ko se dejansko ves njegov članek spreminja v prikriti informacijo. Ta sotrudnik pravi namreč v bistvu, da bi maršal Timoško ne smel izgubiti iz vida nevarnosti italijansko-nemškega protinapada južnovzhodno od Harkova. Njegove osebne izkušnje pri Vjazmi in Brjansku bi ga morale poučiti, da si nekaterih svojeglavnosti sovjetsko vodstvo ne sme dovoliti. Kategorični imperativi, ki izhajajo iz strateškega položaja, so namreč jasni: Treba je zaustavljati in zadrževati sovražni naskok, izogibajoč se obkolitvi, ako se ni mogoče uspešno upirati, se je treba umakniti na druge postojanke, pri čemer se mora poskušati, da se zapletajo Nemci in njihovi zavezniki v krvave borbe v zaledju. Nasprotno pa se zdi, da sovjetsko vrhovno poveljništvo ponavlja iste zmotne, ki jih seveda ni mogoče naglo ali pravčasno popraviti.

Iz teh opazk angleškega pisca si je mogoče ustvariti razne ugotovitve. Dejanka bodo prav gotovo potrdila njegove pripombe, namreč zmagovit razvoj nemške protiofenzive, odnosno neposredni rezultati prehoda iz zgolj obrambne faze bitke v ofenzivno fazo uničenja.

Po padcu Kerča se britanska propaganda ne zanaša več na boljše vidike nade v onem odseku, po katerih naj bi nemškemu uspehu ne bilo pripisati velikega pomena. London pa je nasprotno polagal največje upe v bitko pri Harkovu, toda te utvare britanske javnosti je odločno izpodbil znan angleški vojaški strokovnjak Liddel Hart, ki piše dobesedno: Kdor čita te dni angleške liste, bi moral skiepati, da je s sovjetsko akcijo v odseku pri Harkovu izgubila nemška zmaga na Kerču vso svojo vrednost in da sovjetske čete v celoti prevladujejo položaj, takšna presoja dogodkov pa ni osnovana. Uspeh, ki ga je javil maršal Timoško, je preveč skromen za ofenzivo velikega stila. Nemški uspehi na polotoku Kerču pa kažejo visoke številke, pri čemer je treba še pripomniti, da očina bojišča ni nudila nemškemu poveljstvu nobene možnosti, da bi fingiralo napad na enem mestu, ko bi osredotočilo svoj glavni naskok na drugo mesto, niti mu ni dovoljevalo obsežnih strateških operacij. Boljševiki so bili tam v odličnem položaju in bi lahko zavrnili napadalca, toda bili so pregaženi. (Piccolo.)

Komentarji o splošnem vojnem položaju

Izjave nemških diplomatov in vojaških strokovnjakov

Berlin, 23. maja. Nemški diplomati in tehnični komisari, ki so se vrnili iz Washingtona in predvčeršnjim prispeli v domovino, so bili v Frankfurtu sprejeti z navdušenimi manifestacijami. Poslužujoč se svoje izdatne dokumentacije, osvetljujejo sedaj severnoameriški položaj, kakršnega so dolgo časa proučevali, in izražajo pri tem prepričanje, da Zedinjene države ne bodo mogle dolgo časa vzdržati teže vojne, ker se povsod opaža velika organizacijska nesposobnost, ki jo še večja podkupljivost. Verjetno je, da so informacije Nemcev, in o katerih čuvajo na pristojnih mestih največje rezerviranosti, vplivale na izjavo, ki so jo včeraj v oficiozni obliki podali v nemškem zunanjem ministrstvu in ki se glasi: Zrušenje anglo-ameriškega bojišča je morda mnogo bližje, kakor nekateri mislijo.

Ta izjava predstavlja nekakšni sintetični komentar Crippsovega govora v spodnji zbornici, predvsem pa njegove trditve, da je treba tako zvano drugo bojišče omejiti za sedaj na letalsko delovanje proti Nemčiji in na dobave vojnih potrebščin Sovjetski zvezi. Ako se objektivno upošteva sedanji resnični vojaški položaj na vzhodu in izredno skromni uspehi angleških letalskih napadov na nemško ozemlje, se zde Crippsove izjave priznanje neuspeha. Značaj resignirane zmede ima tudi njegova trditve, da je na strani sil trojnega pakta med drugim tudi neprecenljiva prednost notranjih prometnih vzval na morju in na kopnem. Ako k temu dodamo, da so nemški strokovnjaki ob svojem povratku iz Severne Amerike prinesli s seboj neizpodbitne dokaze o vedno bolj naraščajočih težavah, s katerimi se mora boriti industrija Zedinjenih držav, da bi oskrbela primerno oborožitev v skladu z nujnimi potrebami, se zdi prerokba nemškega zunanjega ministrstva še bolj utemeljena. To potrjujejo v ostalem tudi strokovna

opazovanja odličnega opazovalca in strokovnjaka v vojaških zadevah majorja Wulfa Bleya. Po izidu bitke na polotoku Kerču in po razvoju one na področju pri Harkovu je major Wulf Bley trdno prepričan, da sovjetska vojska sicer še vedno razpolaga z znatnimi količinami vojnih potrebščin, da pa jih sedaj še slabše kakor doslej zelo kaotično in nerazumno uporablja, tako da od njih nimajo velike koristi. Upoštevaljoč predvsem letalsko delovanje obeh taborov, pripominja, da je nemško letalstvo v zadnjem času doseglo zanimive strateške uspehe z izredno varčnostjo v uporabi normalnih sredstev, ne da bi se že lotilo rezerv. Učinkovitost nemškega letalstva ni namreč v njegovem številu, kolikor v zgledni spretnosti, s katero uporablja svoja sredstva in ki je sovražniku doslej niso dosegli. Nemškemu letalstvu se je zlasti v zadnjem času posrečilo prenesti tudi na področje vojne v zraku načela najmanjšega truda in najmanjše izgube za dosego največjega uspeha. V splošnem pa je sovjetska vojska v bitkah preteklo zime močno obrabila vse svoje sile, s katerimi je razpolagala, in pri tem načela tudi svoje rezerve, določene prvotno za letošnje poletne operacije. Izgube sovjetskih letal so najmanj desetkrat večje kakor nemške, za kar ima nemško poveljništvo zgovorne dokaze. Po vsem tem je torej lahko ugotoviti, katere stran ima več učinkovitih rezerv, ki naj se izrabijo v bližnjih bojih.

Kar se tiče Anglije, pripominja nemški vojaški strokovnjak, je vedno bolj jasno, da ni v stanju, da bi svojo letalsko strategijo organsko vključila v okvir strategije vseh svojih oboroženih sil. Po odmoru nekaj tednov se je ponovila tako zvana neprekinjena ofenziva, toda kakor doslej tudi sedaj nima drugega namena, kakor motiti civilno življenje v Nemčiji, zbujati strah v nemškem prebivalstvu in

splošno zmedo, kar pa je zahtevalo od Anglije ogromne izgube energije, ne da bi bil uspeh kakorkoli viden. V aprilu je britansko letalstvo izgubilo po zaslugi nemških bombnikov nič manj kakor 456 letal. Ako k temu dodamo še izgube na italijanskem in japonskem bojišču, dobimo skupno 716 izgubljenih letal. Na vprašanje, ali more Anglija v sedanjem položaju prenesti tolikšne izgube, odgovarja major Wulf negativno. V istem mesecu aprilu je sovjetska vojska izgubila skupno 790 letal, medtem ko znašajo nemške izgube samo 83 letal. Celotne izgube nemškega letalstva v 30 dneh aprila znašajo na vseh bojiščih komaj 191 letal.

Bližnji veliki vojaški dogodki bodo našli po tem takem Nemčijo v neprimerno bolj ugodnem položaju v primeri s sovražniki tudi na tem področju. To v ostalem vedo in priznavajo tudi redki objektivni ameriški vojaški strokovnjaki, kakor sta izjavila svetnik bivšega nemškega poslanstva v Washingtonu Thomsen in nemški vojaški ataše istega poslanstva Betticher, ki sta se sedaj vrnila iz Washingtona. Znano je nadalje, da ameriška proizvodnja ne more zamašiti vrzeli z ono hitrostjo, kakršna bi bila potrebna, da se vzpostavi ravnovesje. Prav iz teh spoznanj pa izhaja ona znana nervoznost v anglosaskem svetu, zlasti pa v ameriških odgovornih krogih, ki je opazovalcem dobro znana. (Corriere della Sera.)

Vojna na morju

Berlin, 23. maja. d. V mesecu maju so doslej nemške mornariške enote in letalske sile potopile za 681.200 br. reg. ton sovražnikovega trgovskega in vojnega brodogradnje. Kakor javljajo s pristojnega nemškega vojaškega mesta, je treba k tej potopljeni sovražnikovi tonazi pršteati tudi že 125.600 ton sovražnikovega vojnega brodogradnje, potopljena od nemških podmornic v zadnjem času, kakor je bilo že objavljeno v včerajšnjem nemškem vojnem poročilu. Nemške podmornice same so potopile 600.100 ton sovražnikovega trgovskega in vojnega brodogradnje. V teku manjših operacij so nemške mornariške enote potopile 18.500 br. reg. ton. nemške letalske sile pa 62.600 br. reg. ton sovražnikovega brodogradnje.

Rim, 23. maja. s. Ameriški vojaški strokovnjak Hanson Balwin piše v listu »Evening Standard«:

Bitka na Atlantiku postavlja na težko preizkušnjo zavezniške vire. Doslej ni bil sestavljen noben odbor britanskega mornariškega ministrstva, ki naj bi proučil potopitve brodogradnje in dai razumeti, kako resen je v resnici položaj. Vojna na morju je vstopila v kritično fazo in če se potopitve ne bodo omejile, ladjedelnice nikakor ne bodo mogle izdelati brodogradnje tolikšne tonaže, da bi pokrila izgube in zagotovila redne dobave hrane in orožja med zavezniki. Ograzanje plovbe ni le omejilo obalnega prometa, temveč se razširja na ves svet. Potopitve naših ladij se dogajajo tudi na najbolj oddaljenih operacijskih področjih, pri čemer je najhuje to, da moramo svoje prevoze prevažati izključno le po morju, medtem ko jih sile osi lahko pošiljajo po suhem.

Sestanek japonskega parlamenta

Tokio, 23. maja. d. Japonski parlament se bo 27. maja sestal k posebni seji, ki se bo v podčrtanje njenega posebnega zgodovinskega pomena pričela s svečanimi verskimi ceremonijami. 27. maja se bodo vsi člani reprezentativne zbornice pred otvoritvijo seje podali v tempelj Meiji, nat pa v nacionalno svetišče Jasukuni, kjer bodo po predpisih šintoistične veroizpovedi počastili člane cesarske hiše in svoje prednike. Hkrati bodo tu člani parlamenta zapriseženi, da bodo doprinesli, kar je v njihovih močeh, za dobro japonske države in cesarske hiše.

Tokio, 23. maja. d. Sestorica poslancev, ki je bila pri zadnjih volitvah izvoljena v parlament, je na vlado naslovila spomenico, v kateri pravi med drugim:

Na bojnih poljih izvojevana zmaga nad angloameriškim silami se mora izpolniti še z duhovno zmago nad anglosasko miselnostjo in anglosaskimi običaji. Spomenica poudarja nato potrebo povratka Japoncev k starim japonskim narodnim tradicijam, ki izključujejo sleherne tuje vplive. Poslanci predlagajo, da bi se morali vsi člani parlamenta pred vsako sejo očistiti telesno kakor tudi duševno v skladu s predpisi šintoističnih verskih običajev, kakor je na Japonskem običaj pred vstopom v tempelj. Nadalje pravi spomenica: »Kakor se v parlamentu morata spoštovati mnenje posameznih članov in prosta izmenjava misli, ki mora biti osvobodjena slehernega službenega pritiska, tako je treba podvzeti tudi potrebne korake, da se v parlamentu prepreči razredni boj, kakor tudi sleherna posebna obračunavanja, ki bi utegnila najti odmev v parlamentarnih debatah in ku bi profanirala parlamentarne seje. Iz parlamenta se morajo odstraniti vse vulgarnosti in podkivanja.« Na koncu zahteva spomenica, da se mora članom parlamenta prepovedati v parlamentu nošnja oblek, kakršne so običajne na zapadu, kakor tudi prepovedati zapadnjaški običaj stiskanja rok. Spomenica zahteva, da bi smeli poslanci vstopati v parlament samo v stari nacionalni japonski nočnji, odnosno, ako bi bile v parlamentu navzoče tudi druge osebe, samo v vojaški ali mornariški uniformi.

Nove določbe o registru prebivalstva v občinah Ljubljanske pokrajine

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za potrebno, da se prilagodijo te določbe novim, medtem nastalim krajevnim zahtevam, odreja:

Cl. 1. Odobruje se nove, tej naredbi priložene določbe za uvedbo in voditev registra prebivalstva v občinah Ljubljanske pokrajine, s katerimi se zamenjujejo določbe, odobrene z naredbo št. 84 z dne 12. avgusta 1941-XIX.

Cl. 2. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 25. aprila 1942-XX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

I. POGLAVJE

Vsebina in sestava registra stalnega prebivalstva

Cl. 1. Za vsako občino pokrajine je treba uvesti in voditi register stalnega prebivalstva (anagraf) skladno s temi določbami, zadevnimi prilogi in navedenimi obrazci.

Cl. 2. Stalno prebivalstvo tvorijo vsi posamezniki, ki imajo v občini svoje običajno bivališče. Smatra se, da imajo osebe svoje običajno bivališče v tisti občini, ki v njej prebivajo vse leto ali večji del leta. Iz te splošne določbe so izzeti primeri, za katere je določitev občine stalnega bivališča (namreč občine, ki v njej običajno bivajo) določena v priključeni razpredelnici.

Cl. 3. Register prebivalstva tvorijo: a) družinske pole (obrazec A bele barve); b) družinske pole za služenčad (obrazec B bis rumene barve); c) pole za zajednice (obrazec B zelene barve); d) osebni listi za moške (obrazec C bele barve); e) osebni listi za ženske (obrazec C bis svetlozeleno barve); f) hišne mape (obrazec D oranžne barve); g) stranske hišne mape (obrazec D bis svetloroznate barve).

Cl. 4. Prebivalstvo občine živi po družinah ali po zajednicah.

Družina ni samo skupke oseb iste krvi in medsebojnega svaštva (povezanosti namreč med seboj po krvnih ali svaštvenih vezeh), ki redno prebivajo skupno pod isto streho, ampak prištevamo k njej tudi osebe, ki redno prebivajo skupaj s prej omenjenimi, čeprav niso z njimi vezane po krvi ali svaštvi (ki pri njih bivajo n. pr. zaradi namestitve, kakor vzgojitelji; zaradi stanovanja in prehrane, kakor sostanovci, ki so na hrani pri družini; zaradi posla, kakor služenčad; vendar je treba za slednje osnovati posebno polo, kakor bo o tem govora pozneje).

Družino tvori lahko ena sama oseba, bodisi da biva sama v stanovanju, bodisi da stanuje pri drugi družini, ne da bi bila pri njej tudi na kosilu in večerji.

Več družinskih skupin, sestavljenih iz članov, ki so povezani medsebojno po krvnih ali svaštvenih vezeh in ki stanujejo skupaj in tvorijo eno samo gospodinjstvo, sestavljajo normalno eno samo družino; vendar morejo, če to zahtevajo, sestavljati prav toliko družin.

Več družin, ki stanujejo skupaj, ki pa imajo ločeno gospodinjstvo, tvorijo vedno ravno toliko družin.

Za vsako družino, čeprav sestoji iz ene same osebe, je treba osnovati posebno družinsko polo (obrazec A).

Družinska pola nosi ime družinskega poglavarja. Vanjo se vpisujejo vse osebe, ki pripadajo k družini, pri čemer je navesti neposredno za poglavarjem njegove sorodnike, nato pa ostale osebe, ki s njim prebivajo. Pri osebah, ki so pod očetovsko, varuško ali skrbstveno oblastjo, morajo biti vpisani v polli osebni podatki in naslov tistega, ki izvršuje očetovsko, varuško ali skrbstveno oblast.

V družinsko polo se poleg tega vpisujejo spremembe, nastale zaradi: a) porok; b) rojstev in smrti; c) vselitve in izselitve; d) preselitve oseb v okoliš iste občine, ki so vstopile v sestav družine ali ki so iz nje izstopile; e) ustanovitve ali prenehanja ločenih gospodinjstev v okviru družine; prav tako se vpisujejo tudi ostali podatki, ki jih zahteva obrazec.

V primeru spremembe v osebi družinskega poglavarja se vnese ustrezajoča sprememba v nadpis pole.

Služenčad, ki biva z družino, pri kateri službuje, je vpisana v posebno polo (obrazec A bis). Ta pola mora biti vpisana na ime družinskega poglavarja, pri katerem se služba opravlja in mora biti priključena kot priloga poli te družine. V polli morajo biti zaznamovane vse spremembe kakor so nastale zaradi prenehanja službe in morebitnih namestitvev.

Zajednica je skupke več oseb, ki skupaj stanujejo in vodijo skupno gospodinjstvo iz sledečih namenov: verskih (samostani in podobne ustanove); vzgojnih (zavodi, konvikti ipd.); zdravstvenih (bolnišnice, umobolnice itd.); skrbstvenih (zavetišča, okrevališča ipd.); stanovanjskih (hoteli, penzije ipd.); vojaških (vojašnice, vojne akademije ipd.); delovnih (delavske barake ipd.), itd.

Za vsako zajednico je treba osnovati posebno polo za zajednico (obrazec B).

Pola za zajednico nosi ime njenega poglavarja. Vanjo se vpisujejo vse osebe, ki stalno k njej spadajo, pri čemer je vpisati neposredno za poglavarjem vodstveno, upravnno, pomožno in uslužbeno osebo, kakor tudi osebe, ki so trajni člani zajednice, kakor n. pr. stalno oskrbovanci kronični bolni v bolnišnicah in zdraviliščih; starčki, za delo nesposobni itd., ki so kot stalni oskrbovanci v dobrotelčnih podpornih in podobnih zavodih; osebe, ki so opravile predpisane zaobljube, v verskih zavodih; jetniki v jetnišnicah, obojeni na do smrtno ječo; oskrbovanci v najdenišnicah, sirotišnicah, vzgojnih zavodih, ki izvajajo sami nad njimi varuško oblast itd.

V primeru, da poglavar zajednice ali kaka druga oseba, spadajoča k zajednici, ne stanuje v prostorih zajednice, ali sicer stanuje v tih prostorih, toda z lastno družino, se ne sme vpisati v polo za zajednico, ampak v družinsko polo (obrazec A) skupaj z ostalimi družinskimi člani.

V polo za zajednico je treba poleg tega vpisati vse spremembe, ki v njej nastanejo, analogno določilom pri družinskih polah.

Družinske pole in pole za zajednico so zbrane v zadevnih hišnih in stranskih hišnih mapah, omenjenih v členu 6, in so razporejene po abecednem redu primkov in imen naslovnikov.

Cl. 5. Za vsako osebo, stalno bivajočo v občini, je treba osnovati osebni listek (obrazec C za moške in obrazec C bis za ženske).

Kallay madžarski zunanji minister

Budimpešta, 23. maja. d. Včeraj je bilo v Budimpešti službeno objavljeno, da je min. predsednik Kallay sprejel tudi resor zunanega ministrstva. Ves madžarski tisk je prevzem zunanepolitičnega resora po min. predsedniku sprejel z odobravanjem na znanje. Listi naglašajo, da se je min. predsednik Kallay že ob mnogih prilikah pokazal, da ima vse sposobnosti, potrebne za uspešno vodstvo zunanje politike madžarske države. Min. predsednik Kallay je prav tako neizpodbito ob vseh prilikah izprical svojo zvestobo do velike nemške zaveznice, ob katere strani je Madžarska neprekidno odločena nadaljevati sedanjo borbo, dokler ne bo dosežena končna zmaga. Listi tudi podčrtavajo, da bi ne bilo umestno zunanega ministrstva začasnó zaupati v sedanjih okoliščinah in v sedanjem zgodovinsko odločilnem času kakl drugi vmesni osebnosti.

Budimpešta, 23. maja. d. Min. predsednik Nikolaj de Kallay je na seji vladne stranke obrazložil razloge, zaradi katerih je sprejel tudi resor zunanega ministra. Med drugim je izjavil, da je takoj regent Horthy kakor tudi on sam skušal prepričati dosedanjega zunanega ministra Bardossyja, naj še nadalje obdrži resor zunanega ministrstva v današnjih resnih časih, Bardossy pa je izjavil, da iz nujnih zasebnih razlogov ne more več nadalje ostati v zunanem ministstvu, hkrati pa je naglasil svojo odločnost, da bo vladotudi v bodoče podpiral s svojim svetom v vseh okoliščinah in vprašanjih. Bardossy je že dalje časa želel, da bi se vrnil v zasebno življenje. Min. predsednik Kallay je pripomnil, da je glede na argumente svojega prednika Bardossyja končno vendarle pristal na prevzem zunanepolitičnega resora z odkritim obžalovanjem, da je bilo treba upoštevati razloge, ki jih je navedel Bardossy za svoj izstop iz vlade.

Poziv Sircem in Libanoncem k povratku iz Amerike

Ankara, 23. maja. d. Državni predsednik Sirije, Tajeddin, in državni predsednik Libanona, Alfred Nakache, sta po radijski postaji v Damasku pozvala vse sirske in libanonske državljane, ki žive v pregnanstvu v Severni ali Južni Ameriki, naj se čim hitreje vrnejo v domovino. Lokalno časopisje piše v zvezi s tem, da hočejo vojaške oblasti v Zedinjenih državah organizirati na svojem ozemlju nekakšne vojaške oddelke, v katerih bi služili Sirci in Libanonci. Po ameriskem načrtu naj bi se te čete poslane na Bližnji vzhod. Listi pripominjajo, da ameriške vojaške oblasti med Sirci in Libanonci v Zedinjenih državah doslej niso našli nikakega odziva.

Izključitev iz danske konservativne stranke

Kodanj, 23. maja. d. Službeno je bilo objavljeno, da je danska konservativna stranka izključila iz svojih vrst bivšega danskega trgovskega ministra Mölberga, ker je pred nekaj dnevi pobegnil v Anglijo.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 24. maja ob 14.: Vdova Rošinka. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: Jurček. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Ponedeljek, 25. maja ob 17.30: Poročno darilo. Izven. Torek, 26. maja: Zaprtlo.

Ovetko Golar: »Vdova Rošinka«. Zabavna zgodba iz našega kmečkega življenja, o vdovi Rošinki, ki je željna močvirja in noče izročiti posestva hčer in ji dovoliti poroke. Humorna in dotipna igra vsebuje tudi staro gorenjsko popevko. Sodeluje bovski tercet. Igrali bodo: Rošinko — P. Juvanov, Mančko — V. Juvanov, Tončko — Simčičeva, Janca — Presetnik, Balantiča — Košič, Jernejca — Bratina, Gašperja — Raztresen, Tinčeta — Starič. Režiser: Fran Lipah.

Pavel Golia »Jurček«. Mladinska igra, ki pokaže dogodivščine dečka Jurčka in treh popotnih godcev. V igri nastopajo posebjene prirodne moči in živali. Vetr podari Jurčku čarobnega petelinčka, palico in zvonce, s katerimi Jurček osreči svoje prijatelje in starše. Igrali bodo: Potokar — Trobento, Peček — Plišalko, Raztresen — Meha, Simčičeva — Jurčka, Drenovec in Gabrijelčičeva — starše, V. Skrbnišek — Vetr, Gale — Nevhito, Brezljag — Snežaka, Starčeva — vilo, Košič — močička, Presetnik — krčmarja, Rakarjeva — Uršo, Košuta — Petra. Režiser in inscenator: Ing. arh. B. Stupica. Scenska glasba: B. Adamič.

O P E R A

Nedelja, 24. maja ob 15: Evgenij Onjegin. Izven. Cene od 20 lir navzdol. Ponedeljek, 25. maja ob 15: Carmen. Izven. Cene od 20 lir navzdol. Torek, 26. maja: Zaprtlo. Sreda, 27. maja ob 17: La Boheme. Izven. Gostovanje J. Gostiča.

P. I. Čajkovskij: »Evgenij Onjegin«. Libreto te opere v šestih slikah je posnel po istoimenski Puškinovi pesnitvi. Pel bodo: Larino — Poličeva, Tatjana — Heybalova, Olga — Španova, Onjegin — Primožič, Lenskoga — Sladoljev, Gremina — Lupaša, Filjipovna — Stritarjeva, Triquetta — B. Sancin, stotnika — Škabar, Zareckeja — Dolničar, Giliota — Mencin. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: Ing. P. Golovin.

Georges Bizet: »Carmen«. Na blinškočni ponedeljek bo prvič izven abonmaja uprizoritev »Carmen« s Karlovcem v naslovni partiji. Pel bodo: Josefa — Franzl, Escamilla — Primožič, Dancaira — B. Sancin, Remendada — M. Sancin, Zunigo — Lupaša, Moralec — Anžlovar, Micela — Ribičeva, Frasquita — Poljanarjeva, Mercedes — Poličeva. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: Ing. P. Golovin.

Opozorjamo na enkratno gostovanje tenorista Josipa Gostiča v Pucinijevi operi »La Boheme«. Predstava bo v sredo dne 27. t. m. ob 17. uri. Gostič je že v zadnjem času nenavadne uspehe na gostovanju v Italiji in na Dunaju.

Gospodarstvo

Prijava in zapora goveje živine

Smatrajoč za potrebno, da se ugotovi sedanje stanje goved, da bi se za dobo od 1. julija t. l. do 30. junija prihodnjega leta zagotovila preskrba z govejo živino za prehranjevalne potrebe pokrajine, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svoji naredbi z dne 19. julija 1941-XIX št. 71 o predpisih za klanje goveje živine in naredbi z dne 30. decembra 1941 št. 190 o zvišanju deleža za obvezno oddajo goveje živine predpisal naredbo o prijavi in zapori goveje živine, ki je objavljena v »Službenem listu« 23. t. m. in je na dan objave stopila v veljavo.

Vsa goveja živina v posesti kogar koli na dan, ko stopi ta naredba v veljavo, se mora v 10 dneh od tega dne prijaviti Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu (Prevodu) preko občine, kjer je navadno, in sicer na posebnih obrazcih, ki se dobijo pri občinah in kjer se mora natančno navesti število glav in njih živa teža. Občinski uradi in Prevod morajo po svojih organih pregledati točnost prijavljenih podatkov.

Za dobo 20 dni od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, so odloženi vsi seljni za govejo živino, izvzemši dogone, odrejene po Prevodu in je tudi prepovedana prodaja ali oddaja take živine.

Določbe naredbi z dne 19. julija 1941-XIX ostanajo v veljavi tudi za vso dobo od 1. julija t. l. do 30. junija prih. leta z naslednjimi spremembami in dostavki:

Kdor ima več kot dve glavi goveje živine po najmanj 70 kg, mora pridržati na razpolago Prevodu delež 30% celotne žive teže (doslej 25%), prijavljene po tej nare-

bi. Vsa za klanje določena goveja živina pa ostane vsakokrat pod zaporo na razpolago Prevodu. Omenjena 30% zapora velja tudi za živino, ki je vpisana v rodovniške knjige. Ta pod zaporo stoječa živa teža pa se sme nadomestiti z navadno, nevpisano živino, in to do one izmere, ki jo dovoljuje število nevpisanih živali. Prevod sme glede na posebne živinorejske razmere raznih predelov pokrajine določiti za oddajo drugačen odstotek in predpisati določne kategorije goveje živine, ki se mora oddati. Živa teža goved, prijavljenih po tej naredbi, ki se do 30. junija t. l. odda po predpisih naredbi z dne 19. julija 1941-XIX in 30. decembra 1941-XX, se odbije od žive teže, spadajoče pod zaporo po tej naredbi. Količine goveje živine, ki so že pod zaporo po gori omenjenih naredbah in se ne oddajo do vstetega 30. junija t. l., se bodo morale oddati po tem dnevu, ne glede na količine, spadajoče pod zaporo po novi naredbi. Živina, ki b se morebiti ne oddala, se zamudnikom odvzame ob njihovih stroških.

Kdor se ne pokorava določbam te naredbi ali odda neresnično ali nepopolno prijavo, se kaznuje, če ni dejanje huje kaznivo, upravnno po postopku iz naredbi z dne 26. januarja t. l. v denarju do 5000 lir ali z zaporo do 2 mesecev. V hujših primerih se izreče poleg denarne kazni tudi zapor. Poleg tega se lahko odredi začasni odvzem obrtne pravice ali predlaga njen trajni odvzem. Vselej pa se mora odrediti zaplemba skrivaj zaklane živine. Razveljavljene so vse določbe, ki bi kakorkoli nasprotovale določbam te naredbi.

Pojasnila k racionirani prodaji tekstilnega blaga

Z okrožnico od 20. maja je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naslednja navodila.

Prodaja netipiziranih izdelkov med trgovci prepovedana

Promet z netipiziranim blagom med groisti je od 16. aprila naprej prepovedan in je razveljavljeno dovoljenje za ta promet, ki je bilo dano z okrožnico Visokega komisariata z dne 24. XI. 1941. Prav tako je prepovedan promet z netipiziranim blagom med detajlisti, ki je bil dovoljen z okrožnico z dne 3. I. 1942.

Dovoljen pa je še promet med detajlisti in obhodnimi prodajalci (po okrožnici z dne 17. XII. 1941), vendar pa obhodni prodajalec ne sme v nobenem primeru prodajati tekstilnih in oblačilnih izdelkov dražje kakor to blago prodajajo detajlisti s stalnim obratom v kraju, kjer vsi prodajo obhodni prodajalec.

Potrdjuje se, da si smejo obhodni trgovci in detajlisti, ki imajo nabavnice izdane od trgovinske industrijske zbornice, nakupiti blago naravnost pri veletrgovcih ali proizvajalcih. Po gornjem pojasnilu pa je še dovoljena prodaja tipiziranih izdelkov v medsebojnem groistovskem in medsebojnem detajlistovskem prometu, če le ostane nespremenjena prodajna cena za potrošnika, čeprav bi blago večkrat prešlo iz rok enega trgovca v roke drugega. Da ne bo pomot bo trgovinsko industrijska zbornica ob izdaji nabavnice v smislu okrožnice z dne 3. januarja 1941. (prodaja detajlisti detajlistu) pripisala opombo »velja samo za tipizirane izdelke«.

Ukradeno, izgubljeno ali uničeno blago

Z nadaljnjo okrožnico z dne 18. maja je Visoki komisariat podal še naslednja pojasnila o tem, kako morajo ravnavati proizvajalci, izdelovalci konfekcije, ki ne prodajajo občinstvu, trgovci na debelo in drobno, ki so postali žrtve tatvin, izgub ali uničenja racioniranega manufakturnega blaga glede morebitne dopolnitve točk in odpisa blaga, ki je bilo izgubljeno ali uničeno.

Za racionirano manufakturno blago, ki je bilo ukradeno ali pa se je izgubilo med prevozom podjetju (državne železnice, pošta ali plovbena družba), imajo prizadete trdke pravico do dopolnitve točk. Zadevno prošnjo naslovijo na Trgovinsko-industrijsko zbornico in ji priložijo izjavo državne prevozne ustanove o tatvini ali izgubi.

Za racionirano manufakturno blago, ki je bilo ukradeno ali pa se je izgubilo med prevozom, ki ga je izvršilo zasebno prevozno podjetje, ali se je izgubilo na drug način, prizadete trdke nimajo pravice do dopolnitve točk. V tem primeru ima naročilec pravico, da v svoji prejemni in oddajni knjigi ali v svoji prodajni knjigi, če jo ima, odpiše toliko točk, kolikor jih odpade na izgubljeno blago. Kot odpisno dokazno listino mora hraniti izjavo o tatvini ali izgubi, ki ga je zadel, podpisano od javnega varnostnega oblastva, Kr. karabinerjev ali županstva.

Če se ukradeno ali izgubljeno blago kasneje najde, ga mora prizadeta stranka takoj vpisati v knjigo, in mora v petih dneh o izsleditvi blaga obvestiti Trgovinsko-industrijsko zbornico.

Za manufakturno blago, ki je bilo uničeno zaradi vojnega stanja, imajo prizadeti pravico do ustrežajoče dopolnitve točk. S prošnjo se obrnejo na Trgovinsko-industrijsko zbornico, pri čemer morajo predložiti izjavo pristojnega oblastva, ki potrjuje izgubo.

Za drugačno uničenje ali popolno okvaro manufakturnega blaga prizadeti nimajo pravice do dopolnitve točk. Sicer pa so v svoji prejemni in oddajni knjigi ali v svoji prodajni knjigi upravičeni odpisati toliko točk, kolikor jih odpade na uničeno ali popolnoma pokvarjeno in za prodajo neuporabno blago. Kot dokazno listino mora hraniti primerno izjavo oblastva javne varnosti, Kr. Karabinerjev ali županstva.

Gospodarske vesti

— Iz trgovinskega registra. Vpisala se je podružnica milanskega zavoda Banca Commerciale Italiana — agenzia di Lubiana (glavnica 700 milijonov lir; za agencijo v Ljubljani so upravičeni podpisovati upravnega svetnika delegata dr. Raffaele Mattioli in dr. Antonio Rossi, centralni rajnateži dr. Lorenzo Eugenio Da Bove,

dr. Enrico Righi, dr. Giuseppe Zuccoli, centralni soravnatelj Giovanni Costa, rag. Mario Davanzo, Umberto Magi, dr. Filippo Miglioni, nadalje funkcionarji podružnice v Triestu ravnatelj Aristide Gherarducci, soravnatelj Aldo Morissi, Umberto Moser, podravnatelj dr. Arturo Celeghin, Antonino Di Paola, Bruno Passalacqua, dr. Riccardo Vizintin in prokuristi Silvio Bailo, dr. Eugenio Mazzaroli, Eugenio Motta, Umberto Nassutti, Augusto Nice in Angelo Sferza ter končno funkcionarja agencije same ravnatelj dr. Guido Hapbacher in prokurist Rodolfo Mosetti. — Pri Prometnem zavodu za premog d. d. v Ljubljani sta izbrisana člana upravnega sveta Avgust Praprotnik in Karel Noot, vpisana pa sta člana upravnega sveta dr. Rudolf Marn, načelnik v pok., in Josip Karis, prokurist, oba v Ljubljani; že vpisani član upravnega sveta Edvard Praprotnik je izvoljen z. predsednika družbe. — Pri tovarni kandidatov in slaščičarskih izdelkov, prodaji likerjev in žganij pijač v steklenicah Josipina Schumi, nasl. D. & E. Hribar je vstopil javni družbenik Sveztozar Hribar, trgovec v Ljubljani, zaradi česar je nastala javna trgovska družba, ki jo zastopata oba družbenika samostojno. — Pri trvdki Nakup in prodaja realitet, družbi z o. z. v Ljubljani, je vpisana prokura, podeljena Anici Skufca, prokuristinja trvdke Ivan Jelčič in Ljubljani. — Izbrisana je bila zaradi opustitve obrata trvdka Teodor Korn, kleparstvo.

— Iz zadružnega registra. Pri Kmetiskem hranilnici in posojilnem domu v Ljubljani, zadruzi z n. j. sta izbrisana člana upravnega odbora Stanko Terčelj in Ivan Pipan, vpisan pa je član upravnega odbora Franjo Suhadolnik, veleposestnik v Borovnici.

— Pri Nabavni zadruzi mestnih uslužbenec v Ljubljani je izbrisan član upravnega odbora Ili Vrandič, vpisan pa Anton Oven, trošarinski preglednik. — Pri Produktivni zadruzi čevljarstvih mojstrov v Ljubljani je izbrisan član upravnega odbora Ivan Brinskele, vpisan pa Vinko Erjavce, čevljar v Ljubljani. — Pri Vzemni posojilnici v Ljubljani, je izbrisan zaradi smrti pooblaščenec Rado Sturm, vpisan pa za sopodpisovanje pooblaščenec nameščene dr. Marjan Erman. — Pri Zavavolnim posojilni zadruzi v Ljubljani sta izbrisana člana upravnega odbora Fran Strah in Janez Presetnik, vpisan pa je član upravnega odbora Rudolf Cuder, posestnik v Mali vasi.

— Brivski in frizerski obrati bodo odprti na Blinškočno nedeljo dopoldne, medtem ko bodo zaprti na Blinškočni ponedeljek.

— Pomorski promet z Ukrajino. Nemški listi poročajo, da bo v kratkem uveden pomorski promet z ukrajinskima lukama Nikolajevom in Herzonom, ki bo omogočil, da se bo blago iz Nemčije in podunavskih držav, ki bo prispelo po Dunavu do Črnega morja, pretvorilo na morske ladje in prepeljalo do ukrajinskih luk. V ta namen je bil v Nikolajevu ustanovljen urad za diriganje prometa, ki bo dajal dovoljenja za tak prevoz. Za manjše blagovne pošiljke iz Rumunije bo dajal dovoljenja enak urad v Bukarešti.

— Uvedba monopola na kavo in čaj v Turčiji. Velika turška narodna skupščina je te dni odobrila predlog vlade, da se proglasi monopol za prodajo kave in čaja. Uvedba monopola ima predvsem namen preprečiti omejitve in omogočiti ponarejanje tujih živil. Preiskave, ki jih je odredil minister za carino, so pokazale, da zmlata kava, ki se prodaja v trgovini, pogosto vsebuje druge primesi, prav tako čaj. Vlada hoče z monopolizacijo napraviti konec takim manipulacijam.

— Nova organizacija trgovinskih trvd in zadrug v Makedoniji. Iz Sofije poročajo, da se morajo trgovinske družbe, zadrug in trgovinske trvdke po najnovijem zakonu o ureditvi trgovine na področju Trakije in Makedonije v teku šestih mesecev prilagoditi bolgarskim predpisom, tako glede pravil, delnic ter celotnega poslovanja in knjigovodstva.

— Prepoved izdelovanja biciklov v Nemčiji. Nemški državni urad za tehnične izdelke je glede na potrebo nadaljnjega povečanja vojne produkcije s 15. majem prepovedal izdelovanje biciklov in njihovih delov kakor tudi montažo posameznih delov. Izjeme veljajo samo za one izdelovalce, ki jih pooblasti pristojni vojni pooblaščenec.

Obnovite naročnino!

Binkošti

Binkošti — ljubeč praznik, pravi pesnik. V prerodni prirodi se vzbujajo veselje do življenja. Binkošti so prazniki mladine. Ko gledamo birmance in birmanke v spremstvu botrov in botrice, objame srce mehak spomin na mlada leta. Da, kako je bilo to leto, ko smo tudi mi dobili za birmo novo obleko! Seveda, kar tako nam tudi nova obleka ni pregnala strahu pred gospodom škofom in njegovo škofuto. Ko pa smo srečno prestali tiste težke ure vztrajanja pred cerkvijo in nato v vročem hramu božjem in ko smo se preverili, da je škofova škofuta le mehak opomin, so se zvrstila še razna presenečenja: boter ali botrica sta nas povedla k štantu, dobili smo slaščice in medice in potem smo odrinili k slavostnemu kosilu. Nič ni bilo v naših srcih zavisti, ko smo videli, da se nekateri peljejo v kočiji ali celo v avtomobilu. Mi smo šli rajši peš, če treba uro daleč, saj ta ura od svečanega opravila v cerkvi do slavnostnega kosila v botrovi hiši je bila prepolna neizrekljive radosti. Mašina knjižica ali rožni venec bodi že iz leta ali zares — vse to je bilo skrbno zavito v veliko pisano ruto. Zraven je morda počival velik konj in zlata ura, oboje prav tako iz leta. Kako se je vse to svetlikalo, kako je bilo pisano in ljubko! In še nekaj smo dobili: orglice. Poskrbeli smo, da so še tisti dan postale hripace in so naposled umolkile. Da, seveda so mnogi birmanci že v nekdanjih letih dobili prave ure, na tudi denar ali celo hranilno knjižico. Bilo bi zanimivo povprašati birmance izpred 50 let, kakšna je bila usoda njihove birmanske ure in zakaj na podlagi botrovega darila v denarju doslej niso prišli vsaj enega milijončeka... Ze dolga leta je v navadi, da se botri, botrice, birmanci in birmanke postavijo pred fotografski aparat. To je morda edini vidni spomin, ki ga fant ali dekle za gotovo shrani do poznih let.

V Ljubljani vsako leto ob binkoštnih praznikih z veseljem ogledujemo našo zlato mladino in se čutimo bolj kakor kdaj sicer kot ena sama družina. Nobena raznolikost v obleki, bogastvo, lepota, stanu in poklicu ne moti te ljubljanske družinske harmonije. Še prav v ponos je pa vse Ljubljani, da v njej ne izumirajo dobrotni botri in botrice, ki leto za leto stopajo voljno na stran mnogih revnih in zapuščenih birmancev, jih občejo od glave do pete, jim oskrbijo kar najprijetnejše birmovanje in jim še pozneje v življenju radevolje sežejo pod pazduho. Če le še nebo nakloni obilje vedrine, potem bomo letos kljub vojni imeli binkošne praznike, da se jih bodo vsi birmanci in birmanke spominjali tako, kakor se mi vsi spominjamo svoje mladosti.

Mariji Vođopivčevi v spomin

Zadnja postaja Tvojega križvega pota — kapelica sv. Marije. Tiho in spokojno, s poljubom smrti na bledem čelu, ležiš med majske rožmarine. Trnje venec Tvojega življenja si je nadel cvetice in sredi njih si kraljevala kakor Ti mi bilo dano za časa življenja.

Majsko sonce je že zgubljalo popoldansko veljavo, ko sem obstala ob Tvojem vzhodu v žalski kapelici. In Tvoje neme ustnice so mi govorile o življenjski pomladi in poletju, o trpljenju in žrtvah...

Nasmehano, živahno dekle, otrok gorških brd, si je izvolilo vsaki čustveni ženi tako prilagajajočo poklic izoblikovalke mladosti v duhu. Z vero v uspeh, z vero v svoje delo si šla v poklic in se predala tudi osebnosti, ki Te je pa tako bolešno razočarala. Le dušice Tvoje lastne dece in Tebi izročena mladina so Ti bile poslednje lučke Tvojega trpečnega življenja.

Prekmurje — svojstvena pokrajina z dobrodušnim ljudstvom. Ti je postalo novo dom. Tu si usmerjala nanevo započeto delo in v odnošaji do ljudi so Ti bili porok, kako uspešno in upoštevano je bilo Tvoje prizadevanje. Spoštovanje in hvaležnost odraslih in ljubezen malih so Ti svetili v temino Tvojega samotnega življenja. V beli Ljubljani Ti je pa živel Ljubljana mamica, pri kateri si sedaj našla materinski objem, skrbni brat in dobra sestra. In Tvoja lastna deca Ti je bila sreča, skrb in bolečina.

Vrhnika, čudovita in skrivnostna. Dolga je pot od Ljubljane do tja, zlasti sleherni dan, leto za leto, ki si jo prečevala v izvrševanju svoje službene dolžnosti. Lica pa so bila nasmehana, saj si preživljala slednji večer v krogu tistih, ki so Ti predstavljali najvišjo lepoto in srečo sveta. Trinaest let nazaj. Sredi plodovitih poljan zahodne Ljubljane je zrastle mogočnopolosepe zgorajšešišenske šole. Med prvimi si bila tudi Ti, ki si bila presrečna, da se Ti je izpolnila pretežna želja. Koliko Tvojih šišenskih učenčev in učenk Ti dolguje hvalo! Tvoji zadnji, letošnji drobljanci so zaprepaščeni strelci v grob; iskreno žalujejo za svojo dobro in blago učiteljico. Cvetke, ki so jih nametale drobne ročice v gomilo, Ti naj govore jasno, da si bila tudi Ti njih ljubezen in spoštovanje.

Zaključen je križev pot žene, matere, mučenice. Utrnila je le luč, ki je izgorvala vsa za druge. Njeno usmiljeno srce je našlo pokoj sredi cvetočih gomil Ljubljanskega polja. — Večen spomin bo ostal v srcih čistih, ki so Te poznali in ljubili!

Ponovna uprizoritev opere „Carmen“

Včeraj popoldne so v Operi ponovno uvrstili v repertoar Bizetovo »Carmen«. Kolikokrat smo jo že videli na našem odru in vendar se človeku nagloma zjasi v srcu, ko sliši znova njeno ouverturo ali ko zapoje ciganka Carmen v prvem dejanju zapeljivo pesem o ljubezni. Najsi je vsebina še tako povprečna in čeprav se posamezne arije iz opere oglašajo že kar na ulici, nam je vendar opera kot celota s svojo ognjevito muzikalno silo majhen dogodek vselej, ko jo po nekem presledku slišimo znova. V železni operni repertoar je ne uvršča samo visoka glasbena učinkovitost, ki odlikuje to melodično in barvito skladbo Georgesa Bizeta, marveč tudi nekaj značilnih vlog, kakor so Carmen, José in Micaela, ki vedno znova mlajšo stremiljivo pevke in pevce ter dajejo možnost nekoliko osebne interpretacije, kar povečuje tudi zanimanje občinstva za »Carmen«. V zadnjih desetih letih smo videli to opero v več režijah, izmed katerih je bila najoriginalnejša Kreftova in samo Carmen je pelo več odličnih pevki, ki so se

v teh ali onih finсах svoje vloge razočevala med seboj.

Elza Karlovčeva ni pela Carmen prvič na našem odru; o njeni igralski in pevski odlični vlogi je bila že izrečena sodba. Tokrat je prinesel njen nastop hvalredno novost, da je naša tulara pevski part svoje vloge v slovenskem jeziku in se tako docela vnelila v celotno prireditev. S to prilagoditvijo, ki je tej temperamentni Dalmatinki popolnoma uspela — bila je

kos celo nekaterim vokalnim finсах naših spevnih besed — je ga Karlovčeva samo dvignila učinkovitost in pomen svoje vloge v naši vprizoritvi. Njena Carmen je tudi sicer v igralskem in pevskem pogledu še pridobila glede svoje izraznosti in dognanosti.

Poleg E. Karlovčeve so nastopali v tej predstavi ostali priljubljeni znanci našega občinstva iz prejšnjih predstav: Ivan Franci kot sijajni narednik don Jose,

R. Primožič kot mogočni Escamillo, I. Ribičeva kot nežna Micaela i. t. d. Vsi so se — kakor je bilo pričakovati — krepko uveljavili in dosegli priznanje navdušenega občinstva. Režija Cirila Debeva, muzikalno vodstvo dirigenta A. Neffata, R. Simonetijevo vodstvo zbora in ing. Golovnova koreografija — vse to vseže in skrbno delo s »Carmene« je tudi prispevalo svoje deleže k uspehu vprizoritve, ki bo gotovo še nekajkrat napolnila gledališče.

»Jaz vas bom naučil flirtati z mojo hčerjo!«

»Res, to hočete? Hvaležen vam bom, ker sam ne pridem nikamor naprej!«

KADAR POTUJEJO OBLAKI

Ljubljana, 23. maja.

Preteklo nedeljo smo izpregovorili o deževni dobi, ki vsako leto ob tem času nastopa v južni Aziji. Rekli smo, da pade tam v štirih mesecih 11 in pol metra dežja, kar je tako ogromna množina moče, da si tega po naših pojnih ne moremo predstavljati; čeprav ne živimo v sušnih krajih. Ker se monsunška doba v južni Aziji delno javlja s svojim vplivom konec maja in v začetku junija tudi pri nas, si danes oglejmo, kako je s padavinami pri nas, podatke za to pa si bomo izposodili iz dr. Melikove monografije o naši domovini.

Slovensko ozemlje je na glasu po veliki množini padavin, ki jih prejema. V tem pogledu je v Evropi malo predelov, ki bi ga presežali. Od jugozapada, s Sredozemlja, vstevši Adrijo, prihajajo z vlago nasičeni vetrovi z obilnimi množinami oblakov, ki jih odcedijo na potu v notranjost, zlasti ob Dinarskem gorovju in ob južnih Alpah v posebno obilni meri ravno v Sloveniji, kjer se v kotu stikata oba gorska sistema. Vetrna ali deževna stran v naših gorovjih in planotah je po takem na jugozapadu, a zatišna ali odvetna stran je na severovzhodu.

Največ padavin ima predel najvišjih alpskih gorskih skupin in prav tako najvišjih dinarskih planot.

Odtod se množine letnih padavin zmanjšujejo tako proti jugozapadu kakor proti severovzhodu. Letni povpreček 200 cm je gotovo zelo velika množina, pa vendar v našem širšem pasu ne redko pojav. Toliko padavin dobiva na jugu Učka, potem širok pas dinarskih planot od Javornikov in Snežnika, ob Risanju proti jugovzhodu, obsegajoč ves predel med zgornjo Kolpo in morsko obal, dalje Goriški Snežnik z Veliko gorjo. Onstran presledka pri Postumiji se nadaljuje predel s padavinami rad 200 cm in se vleče čez Nanos pa čez planote ob Ilirji tja v Julijske Alpe — tudi škofjeloško hribovje dobiva nad 200 cm padavin — in preko njih dalje v Karnijske in Venezijske Alpe. V Kanalski in Podkorenski dolini je že zatišje in tu je že manj moče.

V Karavankah se letna množina padavin spet stopnjuje čez 200 cm, vendar skoraj samo v najvišjem srednjem delu, morda še tam le mestoma, v najvišjih skupinah. Prav tako se v Karnijskih Alpah vzdigne čez 200 cm samo v najvišjem delu. (Pripomni velja, da so podatki za višine malo zanesljivi). Povsod drugod ostane množina povprečnih letnih padavin pod 200 cm. Karnijske Alpe in Karavanke niso več v najboljšešji meri namočeni. Južnozpadni veter odda veliko množino moče na prvi pregraji med Risanjakom in Kaninom se zato oblaki na drugi pregraji vendarle odcedijo v nekoliko slabši meri, dasi je seveda tudi ta drugi vsek še prav velik.

Iz navedenega razvidimo prav določno, da se pas največjih padavin točno ujema s pasom najvišjega zemljišča med Karnijskimi Alpami in Risanjakom. Ali marsikje se ta letna vsota padavin stopnjuje do 250 cm ali celo do 300 cm in še čez. Tako izkazuje meteorološka postaja Gmajnice na južni strani Snežnika povprečno 3293 milimetrov padavin na leto. Tudi v Julijskih Alpah padejo ogromne množine in sicer posebno v južnih grebenih ter ob njih; tu pa so se doslej največje množine namerile v dolinski postaji Caporetto 260 cm in na opazovalnici Vedronzi v Veneziji 366 cm. Sprito pomanjkanja višinskih postaj in dolgoletnega opažanja na njih je še vedno oliprto vprašanje, kateri kraji dobijo največ moče in koliko; doslej mora imeti prvenstvo Pers nad dolino ob zgornjem Teru na skrajnem zapadu Venezije (ob Karmanovem grebenu), ki ima s svojimi 336 cm na leto največ moče.

Od proge največjih padavin se letna vsota zelo naglo manjša proti Adriji, vendar še tudi v najbolj suhem obrežju Triestinskega zaliva ostane med 90 in 100 cm; šele na zapadni obali južno od Pirana se zniža na 80 do 90 cm. Severni Kvarner ima več padavin nego Triestinski zaliv, za kar se mora nelvomo zahvaliti višjemu gorskemu obodu. Šele južno od Raške drage se letna množina zniža pod

120 cm, na obali pri Abaziji in Fiumi znaša 140 do 180 cm in se odtod izredno naglo stopnjuje proti Učki, Snežniku in Risanju.

Do iste vsote kakor ob južnem Triestinskem zalivu se zniža letna množina padavin na skrajnem severovzhodu, kjer prejema vse Prekmurje z delom Slovenskih gor in 80 do 100 cm. Domala v vsem savskem porečju ostane letna množina padavin še nad 120 cm; pod to črto se zniža šele v Krško-brežiški kotlini ter v Celjski kotlini s pasom, ki ju veže čez zgor. nje porečje Voglajne ter Dravinje in Bistrice ter zgornje Sotle. Še dalje na severovzhodu ostanajo z nad 120 cm le Pohorje s Kozjakom in Golico ter najvišje vzpetine v gorskem nizu Konjska gora — Boč — Donačka gora.

Hlitrje nego proti severovzhodu se znižuje letna množina padavin od Julijskih Alp in Karavank proti severu. Vsa Celovška kotlina z Ziljsko dolino vred dobiva manj ko 140 cm na leto. Ali dočim

prejemata Rož in Zilja še nad 120 cm, dobiva Podjuna manj ko 120 cm, pokrajina severno od Drave celo samo 100 do 80 cm, prav tako predel od Gosposvetskega polja proti severu, potemtakem enako kakor Prekmurje. Zatišna lega Celovške kotline se tedaj vidno uveljavlja. V smeri ol Furlanske nižine na Celovško kotlino se torej padavine proti makstmalni progi bolj počasi stopnjujejo, nego se severno od nje naglo znižujejo. Zdi se, da za raztolmačenje tega pojava ne bo zadostovala samo zatišna lega Celovške kotline, marveč dejstvo, da je ta kotlina v zatišju sploh za vse vetrove iz katere koli smeri. Osrednji in vzhodni predeli vsega območja, ki smo ga opisali, pa so proti vzhodu črpri ter dobivajo padavine tudi, kadar pihva v srezozemsko depresijo vlažen veter iz vzhodnega kvadranta. V takih situacijah so vzhodna pobočja — vetrna stran in pol vplivom tega dejstva se množina letnih padavin proti vzhodu in severovzhodu tako počasi znižuje.

Obeta se dobra sadna letina

Novo mesto, 23. maja.

Po vsem Dolenskem je sadno drevje zelo bogato cvetelo. Češnje in češnje, hruške in jabolka, vse je bilo v najlepšem cvetju, kakor že dolgo ne. Tudi mlada sadna drevesa so bila polna cvetja. Zato lahko pričakujemo, da bo letošnja sadna letina, če ne pride vmes še kaka nesreča, zelo bogata. Sadnih škodljivcev, ki uničujejo cvetje, ni bilo ravno mnogo, le sem in tja je ponekod cvetoč poskodoval in uničil nekaj cvetja, v splošnem pa ni napravil mnogo škode. Ker so tudi ledeni možje za nami, se ni več bati uničujočega mraza.

V lepih in toplih dneh so čebele pridno izletavale in obletavale sadno cvetje, nabirale med ter obenem oskrbele sadno oploditve. Dolenjci z zaupanjem pričakujejo obilne sadne letine. Res je sicer, da vsa nevarnost za dober sadni pridelek še ni minila, ker lahko nastopijo še razne vremenske neprilike, pa tudi razni sadni škodljivci morejo še mnogo sadja uničiti, vendar skrben sadjar lahko škodo znatno omeji. Sadna škropilnica mora biti vedno pripravljena. Takoj po cvetju, že proti koncu maja, bo treba škropiti sadno drevje z galico in apnom ali pa nosprasonom in škropjenje po potrebi še nekajkrat ponoviti. Tudi proti listnim ušicam naj ima sadjar vedno pripravljen tobačni izvleček in mazovno milo.

Dobra sadna letina bo mnogo pripomogla k olajšanju prehrane, zato mora biti tudi skrb za lepo se razvijajoče se sadje temu primerna. V dobrih sadnih letinah so Dolenjci mnogo sadja pokušali v žganje. Ta navada naj bi se sedaj opustila in naj bi se več sadja osušilo. Ker je na Dolenskem še vse premalo sadnih sušilnic, je že sedaj čas misliti na napravo dobrih sušilnic. Ker si vsak posamezni sadjar ne more omisliti lastne dobre sušilnice, naj bi več gospodarjev skupno zgradilo svojim potrebam primerno sušilnico, tako da bi imela vsaka večja vas svojo sušilnico ali pa vsaj vsak večji okoliš. Napravo sadnih sušilnic bo gotovo tudi pokrajinska oblast podprla s primernimi podporami. Suho sadje tudi v prehrani mnogo zaleže, zato sušenje sadja toplo priporočamo.

70. rojstno leto Glasbene Matice

Ljubljana, 23. maja.

Naša Glasbena Matica je polagala letni račun o svojem uspešnem delu na rednem letnem občnem zboru, ki je bil 27. aprila v Hubadovi dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici. Občni zbor je vodil dolgoletni predsednik Glasbene Matice dr. Vladimir Ravnihar in podal v svojem otvoritvenem govoru naslednje misli:

Odbor je bil soglasnega mnenja, da moramo čimprej vzpostaviti in nadaljevati redno, vsakdanje normalno življenje in delo. Zavedali smo se, da pomenja vsak odmor odmiranje in zastoj, zastoj pa nazadovanje in razkrajanje, razrednotenje onih duhovnih in materialnih dobrin, ki jih je bil naš zavod s tolikim trudom in deset in desetletnim požrtvovalnim delom ustvarjal in polkanjal svojemu narodu. Dalje je omenil g. predsednik, da je leto 1942 zopet jubilejno leto za Glasbeno Matico, je 70. rojstno leto Glasbene Matice same in 60. rojstno leto njene glasbene šole. Reko bi se nositi vodo v Savo, če bi Vam nocoj ob tej priliki še razlagal pomen in važnost ustanovitve razvoja in obstoja društva kakor tudi njegove šole ter obseg koristi, ki sta jih te dve ustanovi donasli in jih še donasata narodu. Naj zadostuje ugotovitev, da se je iz šole Glasbene Matice z njenim metodničnim poukom razvil Prvi jugoslovanski konservatorij, danes Glasbena akademija, da stoji Glasbena Matica tu v neznanjanem svojem delokrogu, vsako leto pomlajena, ne v injekcijami, ampak iz lastne sile in energije, da ne samo ne kaže znakov ostarelosti, ampak stremi po nadaljnjem vzponu in razmahu. Izredni časi zahtevajo, da teh jubilejnih računov pregledovalci in predlagali

lejev ne proslavimo v bleku in sijaju, kakor bi zaslužili. Skromne naj bodo naše spominske prireditve ter naše potence. Toličko, da opozorimo nanje našo javnost, da jih spremlja in pozdravlja tudi ona ter nam s tem priznava eksistenco pravico.

Sledila so poročila društvenih funkcionarjev, in sicer najprej o delu v upravi sami, nato o delu artističnega oddelka Glasbene Matice, pevškega zbora Glasbene Matice, Orkestralnega društva Glasbene Matice, arhiva, koncertne poslovne in knjigarno Glasbene Matice. Vsa ta poročila v podrobnem rišejo delo posameznih panog matičnega udejstvovanja, artistični odelk je pripravi celotno vrsto novih edicij. Delo šole Glasbene Matice je najlepše osvetlil propagandni teden »Učite se glasbe«, ki je bil pred nekaj dnevi. Živahno koncertno delovanje pevškega zbora in Orkestralnega društva Glasbene Matice so najbolj osvedočili veliki koncerti, ki sta jih v teku let priredila oba matična koncertna faktorja. Arhiv je na razpolago vsem, ki se zanimajo za našo in svetovno glasbo. Koncertna poslovna je priredila v teku leta 1941 37 javnih koncertov, na katerih so se izvajala dela 108 skladateljev. Razen tega je nastopil pevski zbor Glasbene Matice 13krat v radiu, od tega 10krat samostojno in 3krat v zvezi z Mahkotovimi predavanji ob 50letnici pevškega zbora Glasbene Matice. Orkestralno društvo je nastopilo v radiu 6krat. Knjigarna Glasbene Matice pa je danes največja in najbolj založena specialna trgovina za muzikalije na našem ozemlju.

Sledilo je blagajniško poročilo, ki so ga odobrili računski pregledovalci in predlagali

Na razstavi Matija Jama

Za retrospektivno razstavo Matije Jame je bilo zbranih 170 slik, od katerih je najstarejša datirana z letom 1897. Ob neumorni delavnosti umetnikov, ki je dopolnil letos 70 let, moremo računati, da presega celotno Jamovo delo daleč število

Matija Jama: Ženski akt (zgodnje delo iz leta 1900)

tisoč umetnin, raztresenih širom Evrope; kljub omenjenemu številu pa razstavljeni material v Jakopičevem paviljonu nazorno osvetljuje umetniški razvoj in visoko umetnost najdoslednejšega slovenskega mojstra impresionista; zato je prav, da si vsi, ki so jim pri srcu naše kulturne vrednote, ogledajo veliko manifestacijo naše likovne umetnosti.

DOMAČA POLITIKA

»Imaš lepo lisico! Ti jo je mož kupil?«
»Da! Moral mi jo je kupiti! Zasačila sem ga, ko je poljuboval kuharico!«
»Pa si se potem skregala z njim in odpustila kuharico?«
»Še ne. Potrebujem še klobuček in čevlčke!«

Kaj moramo vedeti o pljučnici

Od epidemije hripe leta 1918. sem, čije posledice se še dolgo niso polegile, ne mine skoraj niti eno leto, v katerem ne bi nastopala pogosta obolenja dihalnih organov. Posledica tega, ki zahteva veliko žrtve, je pljučnica. Komaj bomo storili napako, če bi trdili, da je v dveh zadnjih letih po prvi svetovni vojni umrlo 20 milijonov ljudi, torej trikrat več kakor je iznašalo število vojnih žrtve, ki jih je bilo 7 milijonov. Samo prvo leto po vojni je v Evropi umrlo približno 3 milijone, v Ameriki preko pol milijona, v britski Indiji pa okrog 6 milijonov ljudi, vse za pljučnico zaradi hripe. Čeprav je v zadnjih letih umrljivost za pljučnico znatno nazadovala, ostane še naprej pljučnica ena izmed najbolj pogostih in resnih bolezni.

Iz raznovrstnih slik bolezni in poteka bi lahko podčrtali dva glavna tipa: hripozno pljučnico in pljučnico, ki nastopa v obliki ognjišč, torej ognjiščno ali bronhio-pljučnico. Hripozna pljučnica takoj zasede vsa pljučna krpo precej enakomerno, pri drugi obliki najdemo različne dele ene ali več pljučnih krp zasedenih v obliki ognjišča in zato jo imenujemo ognjiščno pljučnico ali po njenem izhodu iz katarja bronhij kot bronhio-pljučnico. Meltem ko hripozna pljučnica napade bolnika kakor strela z jasnega, in ni treba, da ji je vzrok okužba od zunaj, dotlej bronhio-pljučnica nastopa kot posledica prehlada, katarja in nalezljivih bolezni, zlasti hripe. Najdemo jo tudi po ospicah, osovskem kašlju, škrlatinki, davici, trebušnem legarju, dalje

pri zastrupljenjih s plini, po narkozi in pri poškodbah.

Umrlj berlinski klituk Albert Fraenkel je leta 1884. odkril tipičnega povzročitelja hripozne pljučnice, istočasno pa najbolj pogostega povzročitelja bronhio-pljučnice. In to je pnevmokok. Ta gljivica cepivka je redni prebivalec naše ustne in žrelne dupline, z njim živimo za časa, ko smo zdravi, v skupnem miru. Važno, da poudarim, je to, da pnevmokok preži le na tisti trenutek, ko bo odpornost našega telesa iz kateregakoli vzroka zmanjšana in oslabiljena, da bi vdrl v globoke dihalne organe. Močno ohlajenje, katar ali oslabiljenje od infekcije, mu odprto pot skozi sluznico, ki nas ščiti, v notranjost telesa in v nežne pljučne mešičke.

Isto velja za druge gljivice cepivke, s katerimi se srečamo zlasti s povzročiteljem bronhio-pljučnice, torej ognjiščne pljučnice. Med njimi so na prvem mestu streptokoki. Tudi oni so redni prebivalci naše ustne votline. Pod zvestimi okoliščinami zlasti za časa epidemije hripe postanejo povzročitelji te vrste pljučnice zelo hudobni. Ta hudobnost jim omogoča nagel vdor v pljuča, omogoča jim celo splošno zastrupljenje organizma, septično splošno infekcijo vsega organizma.

Hripozna pljučnica se loteva največkrat desne polovice pljuč, recimo v polovici primerov; v komaj eni tretjini primerov zadene levo polovico, v šestini pa obe strani pljuč. Najpogostejše napade levo spodnjo krpo pljuč. Moški zbolijo za njo bolj pogosto kakor ženske, ker so zaradi svojega

poklica bolj izpostavljeni večjim škodam. Glavni del ljudstva zbolni na tej vrsti pljučnice v tretjem desetletju. Bolezen se začne povečini z mrzlico, po kateri poskoči vročina na 40° C, temu primerna sta utrip in dihanje. Zbadaanje je v prsnem košu, kašelj, lovljenje sapa le še poslabšajo že itak težki občutki boleznih Obolenja pljučna krpa se napolni s krvjo in obtok krvi v njej zastaja. Pri tem ostane visoko nespremenjena vročina, ki tudi jutraj pade le za majhno razliko.

Šele čez nekaj dni izkašlja bolnik v sledovih rožnato barvan pljuvek, ki je postal tak zaradi razkrojenja krvi. Po enem tednu ali še pozneje nastopa kriza. Včasih je uvod v pričakovano zboljšanje takozvana psevdokriza in upanje v njo je spet ponovni nastop vročine, tako da nas začasi padec vročine zapeleje v veliko zmoto.

Pod najtežjim občutkom bolezni se vsi pojavi obolenja še znatno poslabšajo. Tu nastane velika borba z boleznijo, po kateri se bolnik hudo poti in ves izčrpan pade v olajševalno spanje in se zbudi iz tega z normalno temperaturo. Moč bolezni je zlomljena, ozdravljenje se začne.

Napredek kemiterapije je omogočil, da bolniku to težko viharno krizo prihranimo in da potek pljučnice omilimo, skrajšamo in pomagamo, da se bolezen razvija in dokonča.

Največjega pomena je, da srce zdrži in da mu pomagamo; prav tako obtok krvi. Manj vihar, zato pa nič manj težak in zelo pester je potek bronhio-pljučnice. Od majhnih ognjišč do velikih delov pljuč napade ta vrsta pljučnice pljuča. Ona se giblje med lahkim in najtežjim potekom pač po tem, kako težka je infekcija. Odvisno

je to tudi od vrste in hudobnosti povzročitelja in od odporne moči organizma. Otroci in starčki podležejo v splošnem najbolj pogosto.

Hripozne pljučnice zahtevajo pa največ žrtve v cvetoči dobi starosti. Hripozna prav tako ko bronhio-pljučnica prehajata zelo pogosto na reborno mreno. Tedaj lahko nastane suho, mokro ali vodeno ali pa gnojno vnetje reborne mreže.

Izoginiti se moremo pljučnici edino-le s higijenskim načinom življenja: izogibati se je treba dihanju skozi usta, prehladu zaradi nepričakovane ohlajenja in mrazu, moramo, da ne bomo premočeni. Mokre noge so pogosto vzrok te bolezni, zato naj bi v mokri dobi (pozimi, pomladi in v jeseni pa končno tudi poleti) takoj preoblekli mokre čevlje in nogavice, čim pridemo domov.

Odpornost telesa zelo močno zniža tako razširjena grda navada pljučnega kajenja, torej inhaliranja pri kajenju. Sluznica na ta način izgubi odporno moč. Prekomerno uživanje alkohola pa zmanjšuje delavnost srca.

Z zračnimi kopelmi, torej z zračenjem brez obleke na primeren način, s splošno, z bivanjem na svežem zraku, spanjem pri odprtih oknih, seveda ob pravem času in s frotriranjem telesa se lahko utrdimo in to nas potem zelo prijetno varuje.

Pljučnica in njene komplikacije postavljajo na zdravniško znanje in na tisto, kar zdravnik premore, največje zahteve. S skupnim sodelovanjem bolnišnic (klinik) in laboratorijev je naše orožje proti tej bolezni izboljšano in v znatni meri olajšano.

Dr. D-4.

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

Uvajamo novo rubriko. Prepričani smo, da bo v polni meri ustregala svojemu namenu: nuditi vam kakšno uro prijetnega razvedrila, preizkusiti vaše znanje, bistrrosti vam duha. Mi vam bomo zadajali vsako vrstna vprašanja in naloge, v njih poskusite v urah oddiha rešiti. Tudi rešitev nam ne pošiljajte, objavljali jih bomo pod isto tekočo številko v naslednjih številkah »Jutra« sami. Pač pa bomo radi volje (a nevezno) sprejemali vsak podoben prispevek in vsako pobudo z vaše strani.

1. S kakšno brzino se razširja svetloba?
 2. Kje se je rodil pisatelj Ivan Cankar?
 3. Kaj je nasprotje absolutnega?
 4. Kako imenujejo ameriškega kmetovalca?
 5. Kaj je ksenokratija?
 6. Ali znate iz šestih žveplenih sestavi štiri enakostranične trikotnike, in sicer tako, da se črte poedinih žveplen medsebojno ne bodo sekale in da bodo stranice trikotnikov ustrezale polni dolžini normalne žigice?
 7. Napišite si naslednjih devet besed: 1. edino, 2. strop, 3. vdova, 4. obrok, 5. Herma, 6. blesk, 7. hosta, 8. stolp, 9. košat.
- V vsaki teh besed črtajte po dve črki, tako da dobite devet novih besed, ki pomenijo: 1. spodnji del posode ali globine, 2. bojno orožje, 3. številko, 4. domači izraz za termin, 5. žensko ime, 6. pridelek goz-

dov, 7. konec sulice, noža, peresa itd., 8. številko, 9. pleteno posodo.

Nove besede napišite po vrsti drugo pod drugo. Od zgoraj navzdol vam dajo srednje črke ime večjega kraja v Ljubljanski pokrajini.

8. Sestavite magični kvadrat z devetimi polji in postavite števila 8, 9 in 10 v ta polja tako, da vam bodo dala v vodoravno, navpično in diagonalno smer vsoto 27!

9. Kolikšni del petih jabolk ustreza eni petini jabolk?

10. Zamuda s škodo:

Dva prijatelja, Skota, ki sta imela tudi mnogo medsebojnih poslovnih vezi, sta stanovala daleč drug od drugega, eden na vzhodu, drugi na zapadu velenesta. Dometila sta se, da se bosta dobila vsak dan ob določeni uri v nekem restoranu mestnega središča, kjer bosta pokosila in opravila obtem svoje poslovne zadeve, nato se bosta vrnila takoj vsak na svoj dom. Ker sta bila Skota, sta se sestajala seveda v najcenejšem restoranu in tudi s časom sta štedila, kajti za poslovni razgovor in kosilo sta rabila redno po 20 minut, nato sta pohitela do tramvaja in se odpeljala domov. Nekega dne pa se je eden izmed njiju zakasnil skoraj za celo uro. Točni Skot ga je potrpežljivo čakal, toda tisti, ki se je zakasnil, je bil zaradi zakasnitve zelo jezen, kajti povzročila mu je tudi majhno finančno škodo. Na kakšen način?

Kronika

* Zaradi blinokostnih praznikov izide »Jutro« ponedeljska izdaja v ponedeljek proti večeru, redna izdaja pa v torek proti večeru z datumom naslednjega dne.

* Na vzhodni fronti je padel letalski major Alexander von Winterfeldt, ki je bil ob lanskem nemškem pohodu na Balkan poveljnik letalske skupine in si je s poletom nad Beograd zaslužil viteški križec železnega križa. Zdaj ga je zadela smrt na vzhodni fronti. Star je bil 43 let.

* Svojega otroka je hotela rešiti. Pred sodiščem v Budimpešti se mora zagovarjati neka mati, ki si v skrajni sil ni vedela drugače pomagati, kakor da je ponoči ustavila brzovlak. Otrok ji je zbolel za davico, brizgalka s serumom ni več pomagala, otrok se je že dušil. Samo s pomočjo cevke bi ga lahko še rešili. Treba ga je bilo nujno odpeljati v bolnišnico, toda jutraj bi bilo že prepozno. In tako se je obupana mati odločila, da je z rdečim signalom na domačem kolodvoru ustavila nočni brzovlak. Izprva nihče izmed vlakospremnega osebja ni mogel doznati, kdo je prižgal rdečo luč, naposled pa so v nekem oddelku našli mater z bolnim otrokom. Zaradi tega prestopka je morala pred sodišče, teži pa jo tudi obtožba, da je nalezljivo bolnega otroka vzela v vlak in s tem ogrozila življenje ostalih potnikov. Razprava zbuja mnogo pozornosti in z zanimanjem pričakujejo sodbo.

* Otroški vrtec v višini 1200 m. Iz Velikovec poročajo nemški listi: Velikovec je med tistimi okraji, v katerih je socialno skrbstvo posebno razvito. V 21 krajih tega okrožja je 29 trajnih otroških vrtcev, katerim se poleti pridruži še 20 tako imenovanih letnih otroških vrtcev. Dva otroška vrta sta v višini 1200 m. Poleg že obstoječih stalnih otroških vrtcev so v Mežici in na Prevaljah odprli še poletni otroški vrtec, kamor bodo lahko starši oddali otroke v času največjega poljskega dela.

* Nenavadna nesreča. V Mürztalu je bil ob vodi na delu 43letni električar Böhm. S tovarišem je skušal odzagnati naplavljeno drevo. Naenkrat se je drevo v vodi dvignilo. Električar, ki je obvisel na veji, je strmoglavil v vodo in utonil. Trupla doslej še niso našli.

* Insulin v Nemčiji odslej samo še na nakaznico. — Kakor objavlja dunajsko zdravniško glasilo, bodo odslej oddajali v Nemčiji insulin le še na nakaznico, o čemer so bili bolniki že obveščeni v svojih lekarnah. Doslej so prejemali insulin na zdravniški recept. Zdaj se morajo ponovno obrniti vsak na svojega zdravnika in bodo z njegovim receptom dobili potrebno zdravilo. K temu objavljajo s pristojnega mesta: Za sladkorno bolezen je insulin dovolj in se tudi še redno proizvaja. Da pa je državno zdravstveno vodstvo moralo uvesti nakaznico, je vzrok obžalovan: vredno dejstvo, da so posamezni bolniki zadnji čas skopčili to zdravilo, čeprav mora vsak sladkorno bolni vedeti, da insulina ni mogoče večno shranjevati. Nakaznica omogoča kontrolo, da bodo res samo sladkorno bolni prejeli insulin v potrebni količini. O insulinu samem pravi nemška zdravstvena oblast, da je bil

Bramerje in voluharje

uniči preizkušeno sredstvo BRAMORIN Navodila v drogeriji Kanc. Židovska 1.

* Tri smrtni obsojbe. Pred posebnim sodiščem v Gradcu sta se morala v sredo zagovarjati poštna uslužbenca Vincenc Spröger in Felix Weber, ki sta dogovorno kradla zavojčke in druge pošiljke, namenjene vojakom na fronti. Prisvojila sta si tudi pošto kolo, dva zimska plašča svojih tovarišev in večji zavoj s čevlji. Denar sta lahko miselno zapravljala. Zasačili so ju tisti dan, ko sta dala na stran celo pošto vrečo z več kakor 100 zavojčki, namenjenimi na fronto. Svoj grdi zločin bosta plačala s smrtjo. — Pred posebnim sodiščem v Norimberku pa je bil na smrt obsojen 37letni Pavel Riedling, doma iz Gradca, ki je kradel, kar mu je prišlo pod roko, se izdajal za zdravnika in je z obljubo zakona izvalil od nekega dekleta vse njene prihranke v znesku 500 mark.

* Občni zbor Čebelarke zadruge železničarjev Ljubljanske pokrajine v Ljubljani. Ker se radi nepredvidenih zaprek ni mogel vršiti dne 1. III. 1942 deseti redni občni zbor Čebelarke zadruge železničarjev Ljubljanske pokrajine v Ljubljani, obveščamo člane, da se bo isti vršil v nedeljo, dne 14. junija 1942 ob 10. uri v gostilniških prostorih Nabavljalne zadruge, Cesta Soške divizije. Radj izredne važnosti obnega zbora prosimo člane, da se zanesljivo udeležijo. Odbor.

* Radioterma kopalnice »Dolenjske Toplice«. Zadržna železniska postaja Straz-Toplice pri Novem mestu. Izvrstni uspehi zdravljenja pri revmatizmu vseh vrst. Izkoristite predsezonske cene! Vsa pojasnila daje uprava.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od ponedeljka 25. t. m. do objave novega cenika

Ljubljana, 23. maja

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 2088/9 Vis. Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 25. maja 1942-XX zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati so naslednje:

Kislo zelje na drobno 3 L; kmečko kislo zelje 2.50 L; repa na drobno izpod 10 kg 0.75; repa na debelo 0.60 L; kislja repa 2 L; kolerabice 3 L; rumena koleraba na drobno 1 L; rdeča pesa 3 L; rdeči korenček brez zelenjave 4 L; črna redkev 1.50 L; redkvice 6 L; osmaženi hren 4 L; šopek zelenjave za juho s korenčkom 0.50 L; peteršilj 4 L; por 3.50 L; zelena 4 L; trda in zdrava domača čebula 4 L; šalota 5 L; česen, 25 glavice na kilogram 7 L; berivka 4 L; otrebljenji, a ne namočeni zeleni radič 6 L; ne namočena mehka špinada 4 L; domači beluš 14 L; glavna solata 5.70 L; rabarbara 6 L; domača jabolka I. vrste (kanadka, bobovec, gambovec, dolenjska

voščenska, kaselska in Baumannova reneta) 10 L; II. vrsta (tufelček, rožmarinček, carjevič) 9 L; III. vrste in vsa druga zdrava, drobna jabolka 8 L; liter bezgovih jagod 6 L; kilogram šipka 8 L; kilogram lipovega cvetja 20 L; jajca 1.75 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 14 na rumenem papirju. Posebej pa opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah napredaj vse blago zbiravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti snažna in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih po vsej mestni občini Ljubljani.

Na trgu imamo že toliko lepe, doma pridelane zelenjave, da cene same padajo in da je dosti blaga na prodaj pod dopustnimi najvišjimi cenami, zato pa spet opominjamo gospodinjke, naj ne draže blaga z lahkomišelnim in bahatim preplačevanjem.

* Sprememba okoliš pošte Rovte. V okoliš pošte Rovte se vključijo kraji Brekovec, Opale, Sovra in Ravne, ki so spadali prej v okoliš pošte Žiri.

IZ LJUBLJANE

Koncert Ljubljanskega komornega tria

Zgodovina ljubljanskega komornega tria je v naših razmerah, kjer je delovanje posameznika tako zelo raznovrstno, precej razgibana. Trio se je ustanovil pred desetimi leti na pobudo agilnega glasbenika-violončelista Leskoviča, ki se je tedaj pravkar vrnil s študija iz tujine. Z violinistom Ruplom in pianistom Lipovškom je preuredil trio nekaj letih uspešnih koncertov s klasičnim in romantičnim sporedom.

Takrat je sicer kritika, kljub spontanemu priznanju visokih kvalitete novega združenja, izražala bojazn, da je komorni trio le posledica prav ugodne konstelacije naših glasbenih razmer in da se bo ob eventualnem pomanjkanju tako ugodnih zunanjih pogojev komaj nastalo združenje zopet razšlo. Toda tokrat se je kritika zmotila. Res je vodila Leskoviča življenjska pot nazaj v tujino, res se je Rupel posvečal predvsem solistični koncertni igri, tako da se je mogel trio v podobni zasedbi (z violinistom Dermeljem) samo še enkrat predstaviti našemu občinstvu. Toda ustanovil se je radijski trio z violinistko Ornikovo, sedanjo Ruplovo absolventko, in z violončelistom Šedlbauerjem, ki je prišel v Ljubljano iz Ptuj, pianist pa je ostal Lipovšek. Po večletnem uspešnem udejstvovanju v ljubljanski radijski postaji je s slovenskim sporedom zelo uspešno nastopil in prvič izvajal same slovenske novitete: Arniča, Škerjanca, Osterca in Švare.

Približno pred enim letom je vstopil v trio violinist Dermelj, absolvent zagrebške glasbene akademije, in od tedaj je to komorno združenje pričelo redne koncerte v ljubljanski radijski postaji. Spored, ki ga obvlada, je ogromen in vsebuje poleg klasičnih in romantičnih tudi mnogo najnovjših dela za klavirski trio (Cassado, Labrecu). Posebno pažnjo polaga na izvajanje slovenske (Novak, Arenski, Smetana, Dvořák, Suk) in slovenske glasbe.

Izbora iz najboljših del svojega repertoarja bo izvajalo to komorno združenje na svojem koncertu v petek, 29. t. m., in sicer skladbe Corellija, Beethovna, Škerjanca in Novaka. Predprodaja vstopnic in knjigami Glasbene Matice.

* Nova grobova. V visoki starosti 82 let je preminila ga. Uršula Lenardičeva. Za njo žaluje številno sorodstvo. K večnemu počitku jo bodo spremenili v nedeljo ob 10. iz kapelice sv. Krištofa na Zalah k Sv. Križu. — Po dolgem trpljenju je zapustila svoje ga. Irma Thumova, rojena Copova. Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo ob pol 15. iz kapele sv. Petra na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojnima blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

* Vodstvo na Jamovi razstavi v Jakopičevem paviljonu bo na binokostno nedeljo in ponedeljek, vsakokrat ob enajstih. Zaključek razstave bo v sredo, 27. maja. — Ilustrirani katalog Jamove razstave z avtogramom umetnikov je mogoče dobiti v Jakopičevem paviljonu tudi v vezani obliki, na kar opozarjamo zbiralce; Številno teh izvodov je omejeno.

* Kavarna Nebotičnik, ki je bila zaradi snajenja poslovnih prostorov zaprta 2 dni, je začela z današnjim dnem zopet redno poslovati. Če bo lepo vreme, bo s tem dnem gostom na razpolago tudi terasa. V kavarni in na terasi bo dnevno od 16.30—20.15 koncert orkestra, ob nedeljah in praznikih pa od 10.30—12.15 koncert reproducirane glasbe. Serviral se bo poleg drugega prvovrsten slaolad in izvrsten rizling iz štajerskih vinskih goric. Vse naše goste in tudi druge vabimo na obisk v našo kavarno, ki jim bo zopet nudila mir in vse udobnosti kot svoje čase.

* V nedeljo ob 16. in 18. uri sta prvi predstavi novega 21. programa v »Veslem teateru«. Nevaren obisk, Narodna rod-bina, Ljubljanski fiktaker, Jerjeva ženitev in še marsikaj zabavnega bo vseboval naš novi spored, zato naj ne bo nikogar, ki bi si ga ne ogledal. Premiera bo topot v nedeljo ob 16. uri, konec ob 17.30, naslednja predstava prične ob 18. uri in konča že ob 19.30, tako, da je omogočeno priti k nam tudi onim, ki stanujejo izven centra Ljubljane. Eno uro in pol smeja brez vsake pavze si lahko privoščite v nedeljo v »Veslem teateru«. — Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. ure dopoldne neprekinjeno do večera.

GINKOSTNA DNEVA OB 15. in 18. URI

VESELI TEATER

* Vodstvo na razstavi v Obersnelovi galeriji. Danes ob 11. dopoldne bo imel na razstavi Putrih - Omerza prof. Zivan Vavpotič vodstvo.

* Siv klubek je že v sredo nekdo pozabil pri vratarju na rotovžu, ko si je ogledoval tam razgrujen; razglas o letališču. Klubek še vedno pri vratarju čaka lastnika.

NAGROBNE SPOMENIKE

znamke »Kamen« v modernih oblikah, lahko le »heret« v skladu s kamno- »sko« kirurškega podjetja

Franjo Kunovar

31. Kriz, Lomačeva cesta, Ljubljana telefon št. 49-09

* Starokatoliška služba božja bo v nedeljo ob pol 9. uri s prv. sv. obhajilom.

* Mr. ph. Klanjšček-Deu Dia je otvorila lastno lekarno v prostorih bivše lekarne Kuralt, Gospodstvska ul. 4.

* Idilično kopalnice na Ljubljani — edino naravno kopalnice v Ljubljani; zopet odprto.

GG. BOTRCE — BOTRI!

Prvorazredno delo je moja reklama. — Izvolite se pripraviti o priliki svete birne.

v novem foto studiu Potrč Selenburgova 6

STROKOVNI POUK

Gospodična Jelica je vozila avtomobil po cestah še precej nezanesljivo, le v mestu se ni bila povsem varna. Zato se je odločila, da opravi s učiteljem nekaj polizkusnih voženj med mestnim vrvežem. Ni še sedela dobrih deset minut za krmilom, ko ji učitelj šepne na uho:

»Kaj mi nisi malo prej rekla: Mili moj?«

»Gospod!« zakriči Jelica vsa iz sebe, iz-

pusiti krmilo in se obrne vsa besna od učitelja.

»S tem sem hotel, gospodična, samo pokazati,« je rekel on z vso učiteljsko strogostjo, »da ne smete nikoli — pa naj vam kdo reče, kar hoče — obrniti pogled od ulice!«

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

MODA IN DOM

Vezena otroška oblačila

Kako malo truda nas stane, če okrasimo platneno dečkovo bluzo ali batistno dekliško oblečko z nekaj barvastimi križci, ki jih vsiljemo v droben cvetlični vzorec! Nekaj vezanih cvetlic, posutih po krilcu ali okoli vrtnega izreza, daje še tako preprostem oblačilu nek poseben čar. Za pridne matere roke pa je posebna radost, če z nekaj vbodi lahko napravijo iz preprostega tvoriva ljubko zadevo. Posebno lepo se odražajo s svetlega ali belega platna naši prelepi domači vzorci, ki jih izvezemo v rdeči in modri barvi.

Bliža se vroče poletje

V poslednjih vročih dneh je pomlad tako rekoč že vzela slovo. Stojimo na pragu poletja in prav je, če nekoliko pregledamo

svoje poletne obleke ter preudarimo, kaj je treba preduriti, kaj morda nadomestiti z novim. Nove poletne obleke so kar se da preproste, krila pa so jim širša kakor pri pomladanskih oblekah, da učinkujejo lahkotnejše in tudi bolj zračno. Vse drugo se ravna po osebnem okusu — moda je opustila svoj diktatorski položaj!

Pomladanske zelenjave

Mešana zelenjava. Mlade korenčke očistimo in ostrgamo ter jih narežemo na listke, prav tako kolerabe; dodamo še nekoliko zelenega zluščenega graha in pa posebno zrezane koščke mladega fižola. Vse to parimo na presnem maslu ali na masti z juho. Pozneje lahko dodamo še nekaj gob, zrezanih na listke, poparjenih in ocedenih, (lahko pa jih tudi pogrešamo), vsekakor pa primešamo zelenjavi dve žlici paradižnikove meze. Ko je vse mehko, razmešamo v prikuhi za oreh veliko kroglico masla, ki smo ga prej dobro potaljali v moki in zalijemo nato še malo z juho. Naj še malo prevre, nazadnje pa vse skupaj posolimo, popopramo in potresemo s sesekljanim peteršiljem.

Mesečne redkvice lahko pridelimo kot kolerabo. Glavice kuhamo zase, mlado zelenje pa zase. Potem napravimo prežganje iz masla, sesekljane čebule in zelenega peteršilja ter pije žlice moka, zalijemo s krompirjevo ali kostno juho ter stresimo v prežganje na listke zrezane redkve ter njene sesekljane liste. Končno osolimo in popopramo.

Narastek iz korenja. Vzamemo šopek mladega korenja, ki ga kuhamo do mehkega v slanim kroupu. Kuhamo korenje pretlačimo skozi sito in dodamo teri kaši še malo soli, malo muškata oreha, nekaj žlic dobrega mesnega soka in dva rumenjaka. Posebej pa stlačimo iz obeh beljakov prav trden sneg, ki ga previdno vmešamo med ostalo zmes. Vse skupaj damo v namazan kalup in pečemo v vroči pečici približno 15 minut.

Grah na primorski način. Na vročem olju prepražimo nekoliko česna, peteršilja in če imamo košček drobno nasekjanega prekajenega mesa (meso lahko pogrešamo). Ko vse to nekoliko zarumeni, vržemo na olje še zluščen mlad grah in 'ko grah dobro popije vso masčobo, ga zalijemo s paradižnikovo mezo, ki smo jo razredčili v vodi in ga tako dušimo do mehkega.

Cenene rezine

za otroke

Naredimo testo iz pol kg enotne moka, enega jajca, 10 dkg surovega masla, 12 dkg sladkorja, malo soli, enega in pol pečivnega praška in mleka, kolikor je potrebno, da ni testo pretrdo. Testo razdelimo na dva enaka dela ter zalijemo poljubno debelo. Prvi del položimo na pomazan pekač in namažemo z marmelado, toda ne predebilo. Drugo polovico prav tako zalijemo in pokrijemo z njo prvi kos. Pečemo kake pol ure, pečeno pa zrežemo v prst široke rezine.

Nedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15			16					17			18		
19		20				21				22	23		
24				25	26		27			28			
29			30			31		32					
33		34					35	36			37		38
39		40			41					42	43		44
				45	46					47		48	
49	50			51	52				53			54	
55			56		57			58			59		
60								61					

Vodoravno: 1 francoski filozof in matematik iz začetka novega veka, 9 umetnik telovadev, 15 inicialki nemškega filozofa, 16 žarnica v radioaparatu, 18 berač iz Odisije, 19 mestece v Južni Srbiji, 21 francoski pisatelj Claude, 22 ameriška denarna enota, 24 tibetski duhovniki, 25 nota iz solminizacije, 27 ploskovna mera, 28 oseba, ki poje ali igra na kakšno glasbilo sama, ne pa v zboru, 29 vnetje kože, ki se pojavi pozimi na rokah in nogah, 32 predstava v stari rimski hiši, 33 osebni zaimek, 34 oddelek vojnih ladij ali letal, 37 stvarnik, višje bitje, 39 sveta gora v Grčiji, 41 grška boginja lepote in ljubezni, 43 kratica Rooseveltove gospodarske organizacije, 46 francoska reka, 47 žensko ime, 48 stara oblika veznika, 49 dan rimskega koledarja, 51 kraški veter, 53 žuželka (množ.), 54 žensko ime, 55 prost, nezaračen prostor v gozdu, 57 ime pisateljice Faturjeve, 58 rusko mesto ob izlivu Volge, 60 strokovnjak v razteženju človeškega telesa, 61 izdelati v tiskarni s pomočjo tiska.

Navpično: 1 znanost o javnih zadevah, ki jih medsebojno urejujejo države, 2 vrsta razstavlja, 3 otok v Malajskem arhipelagu, 4 angleško pivo, 5 ostra zavrtnitev, odgovor na odgovor, 6 TK, 7 grška črka, 8 gozdna žival, 9 pripadnik starega slovenskega plemena, 10 inicialki Italijana, ki je odkril Ameriko, 11 romunska poročevalska agencija, 12 milijon milijonov, 13

reka v Armeniji, 14 slaščica, 17 danski denar, 20 del naslova, naziv, 23 otok na Jadranu, 20 pesniška figura (množ.), 28 pomozno osebe pri filmih in na odrh, 30 kratka za »loco sigilli« (= kraj pečata), 31 morje, 35 padavina, 36 kot 49 vod, 38 poldragi kamen, 40 črnomorsko pristanišče, 42 prednja stran kovanega denarja, 44 stari narod, 45 reka v Sibiriji, 50 del tedna, 52 nemško mesto, 53 konica, 54 medmet, 56 arabski konj, 58 reka v Westfaliji, 59 stara oblika veznika.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1 mimika, 6 K(alas)K(6-niglich), 8 Skradin, 14 ena, 15 Lamartine, 17 Aru, 18 tinta, 20 Rea, 21 Ida, 23 am, 24 A(net) C(laude), 25 Eratosten, 29 Grki, 31 Lim, 33 Italija, 34 ara, 35 ujetnik, 37 lakonizem, 40 Rafael, 41 bon, 42 lep, 43 Ra, 44 glista, 45 as, 47 Milet, 49 Ika, 50 mož, 52 trinomni, 54 jata, 56 mimikrija, 58 I(mmanuel) K(ant), 59 opica, 60 godna, 61 eta.

Navpično: 1 metalurgija, 2 inicialka, 3 Man, 4 klarineti, 5 Aa, 6 Karol, 7 kresilo, 8 si, 9 Krim, 10 red, 11 da, 12 Irak, 13 numizmatika, 16 Tatjana, 19 te, 22 Agripina, 26 Atila, 27 tak, 28 Eak, 30 raz, 32 Mefisto, 34 anemija, 36 Tas, 38 ol, 39 eremit, 41 bron, 46 strd, 48 lo, 50 Mla, 51 žig, 53 rin, 55 ap = (apostol), 56 MC, 57 ko.

E.I.A.R. - Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano

Schema della 33. lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben lunedì, 25 maggio 1942-XX, ore 19.00.

Tu natiseno besedilo je samo ključ za vse one, ki slede pouku italijanščine po radio. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih, središčih in petkih, vedno ob 19.

LEZIONE TRENTESIMA TERZA

Un novelliere ingegnoso

Tempo fa viveva nella città di Verona un ricco signore che aveva un novelliere. A questo novelliere, durante le lunghe serate d'inverno, faceva raccontare delle favole per passatempo.

Una notte che il novelliere aveva gran voglia di dormire, il suo signore gli disse, come al solito, di raccontare qualche bella storia. Allora il novelliere disse la seguente storia:

«C'era una volta un contadino che era andato alla fiera con cento monete e ci

aveva comprato due pecore per ogni moneta. Poi, con le sue pecore tornò a un fiume che aveva passato pochi giorni prima. Trovò che il fiume era molto cresciuto per una gran pioggia. Non ci era possibilità di passarlo a guado. Il contadino dunque se ne stava alla riva del fiume ed aspettava aiuto. E mentre se ne stava così, vide venire giù per il fiume un pescatore con una barchetta, ma tanto piccola, che non poteva contenere che il contadino e una pecora per volta. Il contadino cominciò a passare con una pecora; il fiume era largo; il contadino vogava e passava.

Qui il novelliere cessò di raccontare.

«Va oltre», disse il signore. Ma il novelliere rispose:

«Lasciate passare le pecore, poi racconterò il fatto.»

E si mise comodamente a dormire.

Trapassato imperfetto

mandare andare
avevo mandato ecc. ero andato

Esempi: L'avevo invitato, ma non è venuto. — Quando ricevi la tua cartolina, io avevo già fatto il baule, e l'avevo spedito alla stazione. — Erano andati via tutti.

Trapassato

mandare andare
ebbi mandato ecc. fui andato

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

Esercizio.

Traducete: Skodelica (tazza) kave. — Začul sem (udire) tih (silenzioso) korake na (su) per stopnicah (le scale). Prišla je mati; stopala je (andare) počasi (a passo lento) in varno (guardingo), v roki je nesa skodelico kave. Zdal se spominjam, da nikoli ni bilo tako bla, kakor v tistem trenutku (istante). Skozi (per) vrata je stjal (penetrare) poševen (obliquo) pramen (raggio) opoldanskega (meridiano) sonca, naravnost (diritto) materi v oči; večje so

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

Esercizio.

Traducete: Skodelica (tazza) kave. — Začul sem (udire) tih (silenzioso) korake na (su) per stopnicah (le scale). Prišla je mati; stopala je (andare) počasi (a passo lento) in varno (guardingo), v roki je nesa skodelico kave. Zdal se spominjam, da nikoli ni bilo tako bla, kakor v tistem trenutku (istante). Skozi (per) vrata je stjal (penetrare) poševen (obliquo) pramen (raggio) opoldanskega (meridiano) sonca, naravnost (diritto) materi v oči; večje so

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

credevo
ebbi creduto ecc.

Esempi: Dopo che ebbe letto la lettera, parlò. — Appena ebbe visto il fratello in pericolo, corse in suo aiuto. — Tosto che ebbe preso la medicina, si addormentò placidamente. — Al tramonto, dopo che ebbe arato tutto il giorno, portò i buoi nella stalla. — Pronunziato che ebbe queste parole, se ne andò furioso. — Partiti che furono i figliuoli, la vecchia madre rimase sola.

credere

Mali oglasi

Kampa, kam?

Beseda L. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.-.

Danes in jutri

pridite v gostilno k Panju, Vegova ul. 10. 6896-18

Službo dobi

Beseda L. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro L. 3.-.

Steklar

dobi delo na nekaj časa. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Steklar«. 6731-1

Hišnik

oženjen in stalni službi, ali hišnica, ki lepo pospravlja - dobi takoj stanovanje. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Hišnik«. 6772-1

Sobarico

mlajšega, ki lepo lika in zna nekoliko šivati, sprejme boljše privatna hiša. Plača dobra. Nastop čimprej. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6789-1

Postrežnik

pošten in značno, išče za ves dan trilateralno družino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6792-1

Kroj. pomočnika

isrebolega, sprejme takoj Gorup Anton, Ulica 3. maja št. 7. 6764-1

Polirja

mlajšega, nad štetno prakso na visokih sgradbah, sprejme. Lastno ročno pisane ponudbe z navedbo dosežanj na ogli. odd. Jutra pod »Polirja«. 6763-1

Frizerski pomočnik

priznane in pošten, sprejme na 1. junijem. Michael Ovsenjak, salon »Ivanica«, Bielewsova c. (Tirševa) 15. 6737-1

Postrežnik

mlad dan, pošten, za ves dan, ter mlado pomočnico, ki želi praktično pri dobri krojaški mojstrici, sprejme. Galusova nabr. 7. 6779-1

Postrežnik

pošten in pridno, za popoldansko delo, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6811-1

Sprejemnik

šiviljsko pomočnik in vajenka. Medvedova 19. 6800-1

Krojačico

mlajšo, za moška ročna dela, iščem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6794-1

Korespondenta

absolventa trgovske akademije, mlade, s poslovnimi znanjem, nesevna in italijanskega jezika, išče špedicijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe na ogli. odd. Jutra pod »Agilens«. 6809-1

Več čevljarskih pomočnikov

za vsa dela iščem takoj. Plača dobra. Ješe Bogomir, Cesta na Lok. 20. 6813-1

Družina v Ljubljani

sprejme v službo pošteno, pridno in pošteno. Vinko Benda, Erjavčeva c. 15. Ljubljana. 6824-1

Postrežnik

dobro risarje ali risarje za posiljanje umetnih lesenih izdelkov. Stanovanje in hrana v hiši. Obširne ponudbe s sliko na ogli. odd. Jutra pod »Le zmožne«. 6821-1

Služkinjo

ki zna kuhati in vsa gospodinjstva dela ter za pomoč na vrtu, sprejemem. Nastop po dogovoru. Kunovar Valentin, Vrtnarstvo, Sv. Križ, Ljubljana. 6851-1

Soboslikarskega pomočnika in vajenca

sprejemem. Košak Ivan, soboslikar, Ljubljana, Gorupova ul. 4. 6839-1

Zdravnik na delu

išče hišno pomočnico. Vprašati: Puciljeva 10, III. nadst. levo. 6840-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Postrežnik

sprejemem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Dobro šiviljo

za perilo za dom, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Postrežnik

sprejemem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Dobro šiviljo

za perilo za dom, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Postrežnik

sprejemem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Dobro šiviljo

za perilo za dom, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Postrežnik

sprejemem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Dobro šiviljo

za perilo za dom, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Postrežnik

sprejemem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Dobro šiviljo

za perilo za dom, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Postrežnik

sprejemem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Dobro šiviljo

za perilo za dom, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6855-1

Moškega

vestnega in natančnega, iščem za delo pri rešalnih strojih. Ponudbe z navedbo starosti na ogli. odd. Jutra pod »Sekovalce 24542«. 6869-1

Vestno služkinjo

sprejemem takoj v službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6857-1

Vajenka

potrebno izobrazbo sprejme takoj za trgovino s manufakturami. Javiti se: Olup Josip, Stari trg 2. 6793-44

Brivskega vajenca

in friz. vajenka sprejme Stane Bradac, friz. mojster, Medvedova ul. 22, Ljubljana VII. 6762-44

Mizarskega vajenca

sprejemem. Zalamik, Napoljeonov trg 7. 6858-44

Vrtnarskega vajenca

sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Kunovar Valentin, Vrtnarstvo, Sv. Križ, Ljubljana. 6852-44

Frizersko vajenka

sprejme takoj. Salon »Vena«, Gradisce 4. 6874-44

Tapetniškega vajenca

sprejemem takoj. Egon Zakrajšek, Miklošičeva c. 34. 6908-44

Učenka

za krojenje in šivanje zgorajšnjih delov modnih čevljev, sprejemem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6917-44

